marife
dini araştırmalar dergisi
Turkish Journal of Religious Studies
cilt / volume: 22 • sayı / issue: 1 • yaz / summer 2022

Muhammed Said er-Reyhânî'nin "Yazarın Ölümü" Adlı Hikâye Koleksiyonunda Ölüm Teması

The Theme of Death in Mohamed Said al- Reyḥānī's Collection of Stories entitled "The Death of the Author"

Mevlüt Öztürk
Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı
Assist. Prof., Necmettin Erbakan University, Ahmet Kelesoglu Faculty of Education, Department of Arabic Language Education
Konya / Türkiye
mevlutozturk@erbakan.edu.tr | https://orcid.org/0000-0002-5711-520X

Article Type / Makale Tipi
Research Article / Araştırma Makalesi

DOI: *10.33420/marife.1103780*

Article Information / Makale Bilgisi
Received / Geliş Tarihi: 14.04.2022
Accepted / Kabul Tarihi: 22.06.2022
Published / Yayın Tarihi: 30.06.2022

Cite as / Atıf: Öztürk, Mevlüt. "Muhammed Said er-Reyhânî'nin "Yazarın Ölümü" Adlı Hikâye Koleksiyonunda Ölüm Teması". *Marife* 22/1 (2022): 377-418. https://doi.org/10.33420/marife.1103780

Plagiarism / İntihal: *This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software. / Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.*

e-ISSN: 2630-5550

www.marife.org

Muhammed Said er-Reyhânî'nin "Yazarın Ölümü" Adlı Hikâye Koleksiyonunda Ölüm Teması

Özet

Modern Arap edebiyatı ile ilgili çalışmalarda Mısır, Suriye ve Irak edebi canlılığa ve ilmi kalkınmaya sahne olurken Fas edebiyatı yeni fikri akımlardan uzakta kalarak klasik Arap edebiyatına bağlı kalmıştır. Modern Fas edebiyatında Arap Edebiyatında ortaya çıkan ve gelişen yeni edebî türlerin geç başladığı görülür. Bunun sonucunda da yazarlar hata ve tecrübesizlik dolu bir süreçten geçerek, gerçek bir hikâye sanatına ulaşana kadar uzun zaman harcamalarına ve büyük mücadele vermelerine neden olmuştur. Fas'ta yeni hikâye 20. yüzyılın başlarında Ebû Şuayb ed-Dükâlî, İbn Şakrûn, Muhammed Gırrîd ve Muhammed Mûsâ gibi şahsiyetlerin makâme taklidi eserleriyle başlamıştır. Fas kısa öyküsünün gecikmesinde etken olarak birtakım faktörler bulunmaktadır. Fransız işgalinin, öykünün geç ortaya çıkmasında ve gelişmesinde büyük etkisi vardır. Faslı öykü yazarı Muhammed Said er-Reyhânî çeviri, iletişim ve gazetecilik alanında yüksek lisans derecesi, yazarlık alanında yüksek lisans derecesi ve İngiliz Edebiyatı alanında lisans derecesi almıştır. 2008'den beri "Fas Yazarlar Birliği" üyesidir. Reyhânî, Edebiyat konularında araştırmacı olmasının yanı sıra, yazarlık alanında da çalışmalar yapmıştır. Yazarın Ölümü adlı eseri daha önce kaleme almış olduğu Sabahı Beklerken ve Herhangi bir Yere Göç Mevsimi adlı öykü koleksiyonunun üçüncüsüdür. Eser 2010 yılında yayımlanmıştır. Yazar öykülerini oluştururken tek tek metinler olarak değil, bir hikâye grubu olarak yazmıştır. Diğer öykü koleksiyonunda bütün temaların aynı olduğu gibi bu koleksiyonundaki bütün hikâyelerinde tema aynıdır ve o da ölümdür. Reyhânî'nin Mevtü'l Müellif (Yazarın Ölümü) adlı bu eseri ölüm temasının farklı şekillerde ele alındığı on hikâye koleksiyonundan oluşan bir öykü kitabıdır. İlk olarak öykü koleksiyonu için bir başlık düşünen Reyhânî; bir çalışma alanı içinde yeniden üretilen tüm metinlerin bu başlıklarının etrafında toplandığı merkezi bir konu olduğunu ifade eder. Diğer koleksiyonlarında benimsediği bu tarz Yazarın Ölümü adlı bu öyküde de ana tema "son, ölüm ve kurtuluş" gibi başlıklar olarak görülmektedir. Yazar, Bir Umursamazlık Hâli öyküsünde güvenliğin ve dayanışmanın olmadığı toplumlarda ölümün istediğini, istediği zaman ve şekilde seçeceğini anlatır. Bütün Hayatımız Rahat İçin ve Bütün Ölümümüz Endişe İçin öyküsünde yaşam ve ölüm kavramlarını tersine çevirmiştir. Bir Zehirlenme Durumu zehirlenme ve ölümle cezalandırma hakkında kaleme aldığı öyküsüdür. Ölülerinizi Hayırla Anın öyküsünde zalim rejimde hükümdarın cenaze törenini anlatmıştır. Ölüm Döşeğinde öyküsünde ölümün son anlarını betimlemiştir. En Kötü Esirin En Kötü Sonu öyküsünde şerefli bir ölüm dersine ihtiyacı olan bir esirin, bütün onurunu kaybetmiş halde ölümü isteyecek kadar ölümün kendisi için yavaş olduğu durumu ele almıştır. Hayat Ölülerin İstediği Gibi, yazar bu öyküsünde insan yaşamındaki onurun eksenine ölümü koyar. İmparatorların Tarzında Ölüm öyküsünü intihar anındaki bir kişinin ölümünün hangi yolla olacağını seçimindeki düşünceleri ile oluşturmuştur. Beni Öldüren, Ben Hâlâ Hayattayım öyküsünde gerçekte yaşanmış bir olaydan hareketle siyâsî süikastın imkânsızlığını ortaya koymuştur. Yazarın Ölümü adlı öyküsünde Fransız yazar Barthes'in öykü anlayışından etkilenmiş olmasının sonucu olarak öyküden yazarı çekip okuyucuyu öykü ile baş başa bıraktığı bu son öyküsünde yazar gerçekten de ölmüştür ve yalnızca okur vardır.

Anahtar Kelimeler: *Arap Dili ve Edebiyatı, Fas Edebiyatı, Kısa Öykü, Yazarın Ölümü, Muhammed Said er-Reyhânî*

The Theme of Death in Mohamed Said al- Reyḥānī's Collection of Stories entitled "The Death of the Author"

Summary

While Egypt, Syria, and Iraq witnessed literary vitality and scientific development in studies on modern Arabic literature, Moroccan literature remained far from new intellectual movements and remained loyal to classical Arabic literature. In modern Moroccan literature, it is seen that the new literary genres that emerged and developed in Arabic literature started late. As a result, the writers went through a process full of mistakes and inexperience, causing them to spend a long time and struggle hard until they reach a true story art. In Morocco new story started with the works of maqame imitation of figures such as Ebū Su'ayb al-Dukālī, Ibn Sakrūn, Mohamed Ğirrīd, and Mohamed Mūsā at the beginning of the XX. century. There are several factors contributing to the delay of the Moroccan short story. The French occupation had a great influence on the late emergence and development of the story. Moroccan short-story writer Mohamed Said al- Reyḥānī holds a master's degree in translation, communication, and journalism, a master's degree in authorship, and a bachelor's degree in English literature. He has been

a member of the "Moroccan Writers Union" since 2008. The work "Death of the Author" of Reyḥānī, in addition to being a researcher on literature, who also works in the field of authorship, is the third of his story collection. The work was published in 2010. The author wrote his stories as a group of stories, not as individual texts. As all the themes in the other story collection are the same, the theme in all the stories in this collection is the same and that is death. This work of al- Reyḥānī named "Mawt al Muallif (Death of the Author)" is a storybook consisting of ten story collections in which the death theme is handled in different ways. Reyḥānī, who first thought of a title for his short story collection; expresses that it is a central subject around which all texts reproduced in a field of study are gathered around these titles. This style, which he adopted in his other collections, is seen as the central theme in this story called "The Death of the Author", with titles such as "end, death and salvation". In his story A State of Indifference, the author tells that in societies where there is no security and solidarity, death will choose what it wants, when and how it wants. He reversed the concepts of life and death in his story All Our Life for Comfort and All Our Death for Worry. A Case of Intoxication is his story about poisoning and the punishment of death. In the story of Honoring Your Dead, he described the funeral ceremony of the ruler in the cruel regime. In his story "On the Death Bed" he described the last moments of death. In the Worst Captive's Worst End story, a prisoner who needs an honorable death lesson takes up the case where death is slow enough for him to want death, having lost all his dignity. In Life As the Dead Will, the author puts death on the axis of honor in human life in this story. He composed the story of Death in the Style of the Emperors with his thoughts on choosing the way in which a person would die at the time of suicide. He revealed the impossibility of political assassination based on an actual event in the story "The One Who Killed Me, I'm Still Alive". As a result of the fact that the French writer Barthes was influenced by the understanding of the story in his story, The Death of the Author, the writer is dead and there is only the reader in this last story, where he pulls the author from the story and leaves the reader alone with the story.

Keywords: *Arabic Language and Literature, Moroccan Literature, Short Story, Author's Death, Mohamed Said Reyḥānī*

Giriş

Hayatın olgularından biri de şüphesiz ki ölümdür. Ölüm kavramı Arapçada "mevt", İngilizcede "death" gibi kelimelerle ifade edilmektedir.1 Türk Dil Kurumu'na göre ölüm; "bir insan, bir hayvan veya bitkide hayatın tam ve kesin olarak sona ermesi, ahiret yolculuğu, ebedî uyku, emrihak, irtihal, memat, mevt, vefat" gibi anlamlara gelmektedir.2 Yaratılışın bir gereği olarak bütün canlılar bir gün ölecek olmasına rağmen, modern dünyada belki de ortalama ölüm yaşının yükselmesinin de etkisiyle, ölüm bir tabu haline gelmiştir.3 Bu nedenle herkesi ilgilendiren ölüm hakkında yeterince konuşulmamaktadır.4 Yine de ölüm teması edebiyatçılar tarafından farklı edebî türler içerisinde işlenmiştir. Ölüm temasının işlendiği edebiyatlardan biri de Fas edebiyatıdır.

Fas, Arap ülkelerinde özellikle de Mısır, Suriye ve Irak'ta edebi canlılık ve ilmi kalkınma görünürken 19. yüzyılın ikinci yarısından 20. yüzyılın başlarına kadar klasik Arap edebiyatına bağlı kalmıştır. Bunun nedeni de Nahda hareketinin Mağrip ülkelerine diğer Arap ülkelerinden daha geç bir vakitte ulaşmış olmasıdır. Siyasi ve sosyal faktörlerin Fas modern edebiyatının doğuş ve gelişiminde etkisi büyük

[1] Cem Zafer, "Ölüm Olgusu ve Ölümün Sosyolojik Etkileri", *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 8/15 (2019), 66.

[2] "sozluk.gov.tr", *Türk Dil Kurumu* (Erişim 20 Haziran 2022).

[3] Jhon Hick, "Değişen Ölüm Sosyolojisi", çev. Turan Koç, *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 8/7 (1990), 235-236.

[4] Halil Aytek, "Çocuk Edebiyatında Ölüm Teması", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 20 (2008), 90; Hick, "Değişen Ölüm Sosyolojisi", 236.

olmuştur.[5]

Modern Arap edebiyatı çalışmalarının daha çok Ortadoğu ülkeleri, Mısır, Cezayir gibi ülkelerde yoğun olarak yapılmasında kuşkusuz siyâsî ve edebî mücadeleler büyük rol oynamıştır. Edebî türlerin diğer Arap ülkelerine göre geç girmesine rağmen köklü geleneği olan Fas edebiyatının Arap edebiyatı içinde büyük bir önemi vardır. Endülüs Emevileri'nin yıkılışından sonra bazı âlim ve edebiyatçıların Fas'a yerleşmeleri ve çalışmalarını burada yürütmeleri neticesinde Fas, ilim ve edebiyat dünyasına büyük katkılar sunmuştur.[6]

Modern edebî türlerin geç ortaya çıktığı Fas'ta başlangıçta, bu türlerin ilkel örnekleri tezahür etmiş, bu da yazarların hata ve tecrübesizlik dolu bir süreçten geçerek, gerçek bir hikâye sanatına ulaşana kadar uzun zaman harcamalarına ve büyük mücadele vermelerine neden olmuştur.[7] Ayrıca sömürge sistemi ve sosyal faktörler de bu süreci olumsuz olarak etkilemişlerdir. Bağımsızlık sonrasında bile yazarlar, hep engellerle karşı karşıya kalmışlardır. Fransızlardan kazanılan bağımsızlık sonrası yüksek mevkilere gelen kimseler, kültürel ve sanatsal alanlara dair kitlelerin özlemlerine duyarsız kalmışlardır. Fransız dili ve kültürü Fas toplumundaki değerli yerini sürdürmüştür. Arapçanın resmi dil olarak benimsenmeye başlandığı 1960'lı yıllara kadar bu olumsuz durum devam etmiştir. Bütün bu nedenler modern edebî türlerin Fas edebiyatında geç ortaya çıkmasına neden olduğu gibi gelişmesine de olumsuz etki yapmıştır. Fas edebiyatı bağımsızlıktan sonra Fas'ta muhtelif diller ve kültürler aynı toplum içerisinde, bir arada yaşamaya başlaması ile kısmen bu baskıdan kurtulmuş, ancak ülkede eserlerini Arapça yazan yazarların karşılaştığı sıkıntılar hep devam etmiştir. Yazarlar, bunun yanında batılılaşmanın yanında yıpranmış bir Arap kültürünü savunanlarla da mücadele etmek zorunda kalmışlardır.[8]

Fas'ta modern şekliyle hikâye 1950'li yıllardan sonra görülmeye başlanmıştır. Ebû Şuayb ed-Dükâlî, İbn Şakrûn, Muhammed Gırrîd ve Muhammed Mûsâ gibi şahsiyetler türün ilk örneklerini makâme taklidi eserleriyle ortaya koymuşlardır. Daha sonra özellikle de gazetelerin verdiği imkânlarla edebî şekil alan hikâyenin ilk temsilcileri olarak Abdülmecîd b. Cellûn, Abdurrahman el-Fâsî, Ahmed Bennâbî ve ilk kadın hikâyeci Melîketü'l-Fâsî zikredilebilir. Bu yazarlar toplumun çeşitli meselelerini hikâyelerinde işlemişlerdir. Abdülcebbâr es-Suheymî, Muhammed Bu'lû, Muhammed Berrâde, Muhammed Hızır er-Reysûnî, Zeyneb Fehmî, Abdülkerîm Gallâb, Muhammed Sabbâğ, Hannâse Benûne, İdrîs el-Hûrî ile Muhammed Zefzâf'ın çalışmaları önemlidir. Bu çalışmalarda toplumun sorunları, sosyal ve ailevî ilişkiler gibi birçok konu modern hikâye üslûbu içinde anlatılmıştır.[9]

[5] Ömer İshakoğlu - Rukiye Aydemir, "Abdulmecîd b. Cellûn'un Hayatı, Eserleri ve Edebi Kişiliği", SBARD Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi 1/31 (2018), 178. Ahmet Yıldız, Hassân Ahmed Kamhıyye ve Şiirleri (Konya: Palet Yayınları, 2021), 41-44. Ahmet Yıldız, Nil Şairi Hafız İbrahim ve Siyasi Şiirleri (Konya: Palet Yayınları, 2017), 43-47.

[6] Orhan Oğuz, "Muhammed Said er-Reyhâni'nin Küçürek Öykülerinde Hürriyet Kavramı", *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi* 5/12 (2018), 931.

[7] Rukiye Aydemir, *Abdulmecîd b. Cellûn'un Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve 'Vâdi'd- Dimâ' Adlı Eserinin Tahlili* (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017), 18.

[8] Turgay Gökgöz, "Modern Fas Romanına Bir Bakış", *Edebali İslamiyat Dergisi* 3/6 (Kasım 2019), 20.

[9] Hüseyin Yazıcı, "Hikâye", *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: Türkiye Diyânet Vakfı, 1998), 17/5.

Çalışmada Fas edebiyatının önemli isimlerinden Muhammed Said er-Reyhâni'nin *Yazarın Ölümü* Adlı öyküsünde yer alan hikâyelerindeki ölüm teması işlenecektir. Edebiyat konularında araştırmacı olmasının yanı sıra, yazarlık alanında da çalışmalar yapan Reyhânî'nin *Yazarın Ölümü* adlı eseri daha önce kaleme almış olduğu *Sabahı Beklerken* ve *Herhangi bir Yere Göç* Mevsimi adlı öykü koleksiyonunun üçüncüsüdür. Hikâyelerini bir tema üzerinde yazan yazar *Yazarın Ölümü* adlı bu öyküsünde tema olarak ölümü seçmiştir. Eserinde yer verdiği on öyküsünde de ölümü farklı yönlerden sunmuştur. Kitabına da ad olarak seçtiği *Yazarın Ölümü* hikâyesinde gerçekte bir yazarın gerçek ölümünden hareketle metinden yazarı çekip metin ile okuyucuyu baş başa bıraktığı üslubuna da göndermede bulunmuştur.

2. Yazarın Hayatı ve Üslubu[10]

Yazar Abdulmelik Su'dî Üniversitesine bağlı Kral Fahd el-Ulyâ Çeviri Okulu'ndan çeviri, iletişim ve gazetecilik alanında yüksek lisans derecesi, Birleşik Krallık'taki Lancaster Üniversitesi'nde Sanat ve Sosyal Bilimler Bölümü yazarlık alanında yüksek lisans derecesi, el-Melik Su'dî Üniversitesi'nde Sanat ve Beşerî Bilimler Fakültesi'nden İngiliz edebiyatı alanında lisans derecesi elde etmiştir. 2008'den beri "Fas Yazarlar Birliği" üyesi ve 2010'dan beri Güney İngiltere'nin, Bournemouth kentinde yayımlanan Anglophone Magazine Writing African'ın yayın kurulu üyesi ve ayrıca Arap Düşünce Vakfı tarafından 2010'dan beri Beyrut'tan yayımlanan Arap Kültürel Gelişim Raporu danışma kurulu üyesidir.[11]

Kitabın giriş kısmında yazarın kaleme almış olduğu mukaddime ve ayrıca kendisi ile yapılan söyleşiler yazarın üslubu ile ilgili geniş bilgiler vermektedir. Yazar kendine has bu üslubu ile öykülerini yazmıştır.

Yazar, *Yazarın Ölümü* adlı bu öyküsünün mukaddime kısmında *Öykü Anlatma Temasıyla Yazmak* adlı bir yazı kaleme almış bu yazısında üslubu ile ilgili okuyucuya geniş bilgiler vermiştir. Yazar öykülerini oluştururken tek tek metinler olarak değil, bir hikâye grubu olarak yazdığının altını çizer ve bu anlatı tekniğinde yazma metoduna da müzikten hikâye yazmaya aktardığı tecrübe ile ulaştığını belirtir. Bunun kaynağını da gençken popüler olan Pink Floyd müzik grubuna olan hayranlığı olarak gösterir. Yazar etkilenmesini de şu şekilde ifade eder:

> "Albümlerini dinlerken şarkıların aynı olduğunu ve aynı olmadığını, değiştiğini ve değişmediğini hissettim. Pink Floyd grubu uyumsuz şarkılar değil, albümler gerçekleştiriyor. Bir müzik tezine benziyor. "Shine On You Crazy Diamond" albümündeki tüm şarkılar, grubun kurucusu Syd Barrett'e bir övgü niteliğinde, "The Wall" albümünde, tüm şarkılar yıkım, özgürlük ve özgürlüğün akışının önündeki ciddi engellerle ilgili, "Animals" albümünde ise şarkılar koyun, domuz, köpek ve diğerleri gibi hayvan türlerine eşit olarak

[10] Yazarın hayatı ve üslubu ile ilgili başta internet kaynakları olmak üzere birçok kaynakta bilgiler yer almakla birlikte bu konudaki bilgiler birincil kaynak olması sebebiyle öykü kitabındaki bilgiler ve yazarın şahsi internet sitesindeki (http://raihanyat.com/arabicversion-reviews-text8.htm) bilgilerin karşılaştırılması neticesinde tespit edilmiştir.

[11] Muhammed Said Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif* (Rabad/ Mağrib: Mevkıu Reyhâniyât, 2010), 46. "Muhammed Said Reyhâni'nin Hayatı ve Üslubu", *Raïhanyat Mohamed Saïd Raïhani's Website* (Erişim 10 Haziran 2022).

dağıtılmıştır."[12]

Önce öykü grubu için başlık şeklini alan bir konu düşündüğünü, sonra metinlerin başlıklarını ayırarak tek bir konu içindeki metinleri yeniden ürettiği bir üslup ortaya koyduğunu belirten yazarın öykülerinde bunu açıkça görmek mümkündür. *Yazarın Ölümü* adlı bu çalışmada konular farklı açılardan "ölüm" etrafında dönerken *Masumiyete Dönüş* ve *Her Yere Göç Mevsimi* öykü grubunda ise varoluşsal ve biçimsel biçimleriyle "göç ve yerinden edilme", *Her Büyüğün Arkasında Cüceler Vardır* öykü koleksiyonunda ise "boyun eğmek ve zorbalık" arasındaki ilişki etrafında dönmektedir.[13]

Yazarın yazma tekniğini ortaya koyan diğer bir kaynakta kendisi ile yapılan röportajlardır.[14] Yazar eserleri ile ilgili kendisine yöneltilen sorulara verdiği cevaplarla üslubunu açık bir şekilde belirtmiştir. Röportajında öykülerine ve bu öykülerden meydana gelen koleksiyonlara verdiği adlar ile ilgili olarak geniş açıklamalarda bulunmuştur. Ortaya konulmuş bu türden eserlere başlık koymanın zorluğuna Muhammet Şükri'nin bir metni bitirdiğinde uygun bir başlık seçmenin kendisi için zor olduğunu ifade eden "Başlık bir tavus kuşunun yelesi veya kuyruğu gibi olmalıdır." sözünü aktarır. Reyhanî başlığının önemini şu sözleriyle ifade eder. "Başlığın önemi, okuyucu için çekiciliğinin gücünde, hayatın diğer alanlarında karşılaştığı çekiciliğinde, renk, koku ve doku çekiciliğinde yatmaktadır." Başlık, Roland Barthes'in gördüğü şekliyle, okuyucuda okuma arzusunu uyandırmalıdır.

Yazar, metnin dışından empoze edilen ile öykü grubuna dâhil olan metinler arasından seçilen başlık olmak üzere başlık seçiminde iki model olduğuna inanmaktadır. Yazar başka bir öykü koleksiyonu olan *Sabahı Beklerken* hikâye koleksiyonunun başlığını koyarken metinlerin kesiştiği "zaman, varoluşsal kaygı, boşluk, beklenti" gibi konulara uygun bir başlık olarak seçtiğini ifade eder. Bu da yazarın başlık koymada öykü grubuna dâhil olan metinler ile ilişkili modeli benimsediğini göstermektedir.

Yazar kitabın başlığı gibi şeklinin de okuyucuyu çekmek için önemli olduğunu düşünür ve formla içeriği aynı görmüştür. Kendisi biçimi, içeriğin fiziksel düzenlemesi olarak görür ve Michel Foucault'nun ifadesiyle: "Biçim, özün derin yüzeyidir" sözü ile bunu ifade eder. Bu güçlü ilişkiyi ayrıca şu sözüyle de örneklendirir: "Aşağıdan yukarıya doğru çatlamış bir binanın şekli ancak şu derin içerikle ilişkilendirilebilir: Her an çökebilme yeteneği ..."

Şekli özün perspektifi olarak gören yazar, yazarların sunum biçimlerine konu ile aynı derecede dikkat etmesi görüşündedir. Yazar şayet kitap olması durumunda, metnin eşikleri olarak adlandırılabilecek kitabın başlığına dikkat etmesi gerektiğini, bu eşikler sayesinde, yalnızca eserin değil, onun geçmiş ve sonraki çalışmalarının da gerçek bir vizyonunu oluşturabileceğini ifade eder. Yazarın öykü koleksiyonuna başlıklarını seçerek, farklı metin başlıklarıyla sohbetler yaptığına ve sevdiği çevreleri kucakladığına inandığını ifade etmesi onun başlıkları öykü içerisinden seçtiğini

[12] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 5.
[13] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 5.
[14] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 40-43.

göstermektedir.

Yazar, "Öykü grubuyla yazma, metne odaklanmanıza ve metni kontrol etmenize ve metnin dizelerini etkili bir şekilde kavramanıza yardımcı olur." sözüyle öykü yazmada benimsediği metodun gerekçesini ve amacını ifade eder. Öykü grubunda eserlerini kaleme alan yazar, öykülerini üç aşamada yazdığını ifade etmektedir. İlk aşamada, tüm varsayılan öykü metinlerinin etrafında döneceği hikâye grubunun veya konunun ana temasını tanımlayan Reyhânî, metinlerin tamamlanmasından sonra okuyucuya sanki öykülerin derlemesinin farklı şekillerde tekrarlanan başlıklar halinde tek bir metin gibi görünecek şekilde geleceğini ifade eder. Yazmanın ikinci aşamasının, kurgusal malzemenin toplanması ve gözlemler, yüksek düşünceler veya canlı deneyimler yoluyla kodlanması olduğunu belirten yazar; bu aşamada meselenin bir kayıttan başka bir şey olmadığını, bu nedenle de yatağında ya da bir ağacın altında, bir trende ya da bir kuyrukta ya da sokakta dururken bile öyküsünü düzenlemeye başladığını, önemli olanın bir gün geri dönmeden kaçan ve kavrayamayacağı duygu ve düşüncelerini sadece not almak olduğunu söyler. Üçüncü aşamayı ise, tüm anlatı metinleri için belirlenen ana tema ışığında metinlerin önceki aşamadaki gözlemlerin ve biriken düşüncelerin temel alınarak yazıya dökülmesi olarak görür.[15]

Yazar ayrıca Fransız yazar Barthes'ten etkilenmiştir. Barthes, yazar ile metin arasındaki bağın kaybolduğu, sesin kaynağını kaybettiğini ve artık yazarın öldüğünü, böylece metnin kendi serüveninin başladığını ifade eder. Artık ona göre metni yaratan yazar değil, okurdur. Barthes'a göre okur, metni yeniden anlamlandırır. Metni üreten yazar değil, yazarı üreten metindir. Barthes'a göre her okuma, yazarı yeniden yaratmaktır. Özgünlük yazmada değil, anlamlama sürecinde açığa çıkar. Barthes'a göre metnin başında yalnızca okur vardır, yazar ölmüştür. Ona göre göstergeler birbirine bağlıdır ve okurun yorumu göstergelerin birbirine nasıl bağlandığı ile ilgilidir.[16] Reyhânî, öyküler ile okuyucu baş başa bırakmak için aradan çekilir ve öyküde her bir okuyucunun öyküden farklı bir şeyler anlamasını ister. Öykü kitabına da ad verdiği son öyküsü *Yazarın Ölümü'*nde yazarı gerçekten öldürerek vermek istediği mesajı son kez yineler.

3. Öykünün İncelenmesi

Reyhâni'nin *Yazarın Ölümü* adlı eseri daha önce kaleme almış olduğu *Sabahı Beklerken* ve *Herhangi bir Yere Göç Mevsimi* adlı öykü koleksiyonunun üçüncüsüdür. Bütünden (öykü grubundan) başlayıp kısma doğru ilerleyen bir form ile öykü koleksiyonu yazan yazar öyküsünde, ölümü başlık olarak düşünmüş ve bu koleksiyonunda yer alan bütün hikâyelerini bu başlık çerçevesinde kaleme almıştır. On öyküden oluşan bu eserinde yazar her bir öyküsünde okuyucuya ölüm üzerinden farklı mesajlar vermiştir. Yazar öykülerinde geniş ve etkili betimlere yer vermiş, iç ve dış diyaloglarla ölüm ve hayat kavramlarını yeniden tanımlamıştır.

Bir Umursamazlık Hali öyküsünde güvenliğin ve dayanışmanın olmadığı

[15] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 43.

[16] Ufuk Bircan, "Roland Barthes ve Göstergebilim", *SBARD Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi* 2/26 (2015), 38.

toplumlarda ölümün her an beklenmedik bir şekilde gerçekleşeceği üzerinden ölüm gerçeğini vurgular. *Bütün Hayatımız Rahat Bütün Ölümümüz Endişe İçin* öyküsünde yaşam ve ölüm kavramlarını tersine çevirir. *Bir Zehirlenme Durumu* öyküsünde ölümün bir çeşidi olan zehirlenme durumundan hareketle mesajlarını okuyucuya verir. *Ölülerinizi Hayırla Anın* öyküsünde zalim rejimlerdeki hükümdarın cenaze merasimi üzerinden okuyucuya ölüm temalı dersler verir. *Ölüm Döşeğinde* öyküsünde yazar ölümün son anlarını betimler. *En Kötü Esirin En Kötü Sonu* adlı öyküsünde yazar şerefli bir ölüm dersine ihtiyacı olan bir esirin kötü sonunu gözler önüne serer. *Hayat Ölülerin İstediği Gibi* yazar bu öyküsünde insan yaşamında ölümü onurun merkezine koyar. *İmparatorların Tarzında Ölüm* öyküsünde yazar, ölüm aracının intihar edenin kişiliği ile ilişkisinin bulunduğu gerçeğini gösterir. *Beni Öldüren, Ben Hâlâ Hayattayım* öyküsünde yazar, ölümü siyasi suikast çerçevesinde imkânsız ölümü ele alır. *Yazarın Ölümü* öyküsünde, yazar gerçekte ölümünü öyküleştirerek üslubu ile ilgili mesajını okuyucuya verir.

3.1. Bir Umursamazlık Hali

Yazar, bu öyküsünde güvenliğin ve dayanışmanın olmadığı toplumlarda ölümün istediğini, istediği zaman ve şekilde seçeceğini anlatır.[17] Öykünün girişinde yazar yalnızlık içerisinde yürüyen ve çeşitli şekillerde ölebileceğini düşünen bir insan tasviri ile okuyucuyu yalnız bırakır.

> "Tek başıma, bu ıssız yolda, hiçbir şey düşünmeden ve yerdeki ayak izlerimin yankısını dinleyerek önemsiz olana doğru adım atıyorum. Tek başıma, isteksiz, niyetsiz ve amaçsız ilerliyorum."[18]

Bu yürüyüşü esnasında her an öldürülme hissi ile yoluna devam ederken nasıl öldürüleceği takıntılar olarak sürekli zihninde dolaşır. Ve bu takıntılar kafasında bakır bir metal gibi yankı bırakır.

> "Ya bir grup haydut ya da bir suçlu çete tarafından yolum kesilirse?
>
> Ya bir kurşunun gücünü ve ölümcüllüğünü denesem?
>
> Ya ben yere kıvrılıp yatmadan önce dengemi bozup sersemlemiş bir sarhoş yaparsa?"[19]

Bu hisleri o kadar etkilidir ki kaynamalar başında iki katına çıkar, bununla da kalmaz ve ısı tüm vücudunda çoğalır. Hissettiği ateş o kadar fazladır ki bunu etkili bir şekilde okuyucuya bilimsel bir kuraldan hareketle aktarır.

> "Bilimsel kural, tüm katı cisimlerin ısı etkisi altında eridiğini doğrulamaktadır… Bugün benim sıram."[20]

Ölüm anının tasvirleri ile okuyucuya, ölümünün son anlarını yaşatır. İçindeki gizemli bir sakinlik ve sarhoşluk olmadan sarhoşluk hissi, çevresindeki renklerin kapalı, koyu, opak renklere dönüşmesi; şekillerin birbirleriyle sarmal bir şekilde iç içe geçmiş durumda ve dünyanın kendisine dönüyor olarak gelmesi, düşme hissine

[17] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 8.
[18] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 9.
[19] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 9.
[20] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 10.

kapılması, önündeki güneşin, dağların üzerinde ağaçlarla dönen bir gökyüzünde dönmesi ve düşme hissi…

Ölüm ve hayat arasındaki hangi halde olduğunu bilmeden sorgulayan bir halde sorar.

> "Ölmek üzere olan bir hal mi?
>
> Ölüm mü?
>
> Hâlâ hayattayım mı?"[21]

Bunların cevaplarını ararken hayatta olduğunu öğrenmek için parmaklarını kontrol eder ama cevap vermezler. Dili ile tanıklık etmek şehadeti söylemek ister fakat artık dili ağırlaşmış hareket ettiremez. Tanıklık yapması ve yüzünü kıbleye çevirmesi için insanlara seslenir fakat cevap yoktur artık.

> "Bir top gibi yüzüm gökyüzüne bakarken böyle mi öleceğim?!..."[22]
>
> Seslenir, duyuyor musunuz diye, fakat yine cevap yok.
>
> "Ölürken ben hem konuşan hem de muhâtab mı oldum?!...
>
> Gelin yüzümü kıbleye çevirin, lütfen…!
>
> Azabımı defin sonuna kadar erteleyin lütfen?!..."[23]

"Meçhul bir katilden gelen bir darbe ile bu ıssız yollarda tek başıma ölüme mi terk edildim?!..." ifadelerinin ardından "Sağırlar…!" sözleri ile sitemle güvenin ve dayanışmanın olmadığı bir toplumda ölümün kendisini istediği an ve şekilde aldığına isyan edercesine haykırır.

> "İstediğiniz olsun, ama benim de istediğim şey de olsun: Burada öleceğim ve ölümcül mikroplara dönüşeceğim ve yeri ölümcül virüslerle dolduracağım ve meltemin ilk öncüleriyle göğsünüze verem, İspanyol ateşi, kuş gribi ve hayvan gribi üfleyeceğim… İlk olarak ruhun yaratana katılması için süre ver... Ve randevumuz bir süre sonra."[24]

Böyle bir ölümün sadece kendisini bulmayacağını, bunun bir gün kendilerinin de başına geleceğini kendisinin intikamı olacağı şeklindeki öldürülenin ağzından bir ders ile yazar öyküsünü bitirir.

3.2. Bütün Hayatımız Rahat Bütün Ölümümüz Endişe İçin

Yazar, bu öyküsünde yaşam ve ölüm kavramlarını tersine çevirmiştir.[25] Öykünün girişinde tabutun içerisindeki ölünün ağzından benzetme ve betimlemelerde bulunan yazar, âdeta o anı okuyucuya yaşatmaktadır. Kefenlenmiş bir şekilde uzuvlarını hareket ettiremeyen ölü tabutun içerisinde kendisini kıskanılacak bir konumda görmekte ve sadece Firavunların, Hindistan, Çin, Azdekler, Mayalar ve İnkaların imparatorlarının bu deneyimin şerefine sahip olduğunu söylemektedir.

Ölü şehadet ifadesini "Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın

[21] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 10.
[22] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 11.
[23] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 11.
[24] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 11.
[25] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 8.

elçisidir." sözünü hayatta iken matemlerde ve cenazelerde çok duyduğunu ama bu sözün verdiği sekîneyi, dinginliği ve huzuru tabutunda hiç bugün hissettiği gibi hissetmediğini söyler.

Tabutta taşınma sonrasında da olayı betimlemeye devam eden yazar ölünün ağzından mezara konma sahnesi ile yine okuyucuya olayı iyice hissettirir.

> "Tahta yatağımdan beni çıkarmak için yarışan elleri hissettiğimde gözlerim hala kapalıydı ve ellerim bu beyaz elbisenin altında çıplak göğsüme kenetlenmişti.
>
> Yolculuğun sonu mu?
>
> Yerdeki kazma ve balta darbeleri bana her yerden ulaşıyor.
>
> ……..
>
> Öldüğümü mü düşünüyorlar?[26]
>
> Beni toprağa gömecekler mi?
>
> …….
>
> Bu yolculuğun sonu mu?
>
> Yöntemlerinden ve araçlarından keyif aldığım son bu mu?"[27]

Yazar, ölünün ağzından gömülme sahnesinin ardından önceki hayatını eski dünya olarak nitelemesi başka isimsizlerin yanına diri ve göz kırparak gömülecekleri ifadeleri ölümün başka bir hayat olduğu ve aslında ölümün dünyadakilerin anladığı şekilde bir ölüm olmadığı tersine onun bir hayat olduğu gerçeğini ölüm ve hayat kavramlarını ters çevirerek okuyucuya hissettirir.

> "Sessizlik, şimdi ölümcül!
>
> Canlı, göz kırparken burada neyi bekliyorum?
>
> Ben hayattayken ve rızıklanırken mezarıma melekler gelip beni sorgulayabilir ve hesaba çekebilirler mi?"[28]

Hâlâ bu durumunu ölüm olarak nitelendirmeyen ölünün çabaları ile öyküde yazar ayrıntılı tasvirlerde bulunur. Mezara taşınan ölü omuzlarda taşındığı sırada bunun kaçınılmaz kaderi olacağını o zaman anlaması gerektiğini söyleyerek ölümü kabullenir gibi olsa da kabirde yalnızlığın ölümcül olduğunu haykırması ve mezara niçin götürdüklerine hayıflanmalarının ardından hâlâ ölümü kabullenmez. Ona göre hayattadır ve ölmemiştir.

> "Komaya girip iki aya ulaştı mı ki durumumu unuttular?
>
> Ben tabutta hayata dönmeden önce ölmüş müydüm?
>
> Durum ne olursa olsun, hayatta olduğum sürece beni hemen evime geri göndermeleri gerekiyor.
>
> Çığlık atacağım."[29]

Kabirde çığlık sesleri ve o seslerin kabir içerisine konan taşlardan yankılanan seslerin ölünün başını ağrıttığı ifadelerinde yine yazar öyküde hayat ve ölüm

[26] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 14.
[27] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 14-15.
[28] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 15.
[29] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 15.

kavramlarını tersine çevirir. Çığlık atmaya çalışan ama bir türlü sesini duyuramayan ölü bu yüzden sabırlı olması ve çığlık atmaya devam etmesi gerektiğini söyler. Bütün bu sahnelerde ölü ölmemiş olduğunu ve hâlâ hayatta olduğunu okuyucuya vurgularken canlı gömülmemek için elinden geleni yapmaktadır: "Canlı gömülmeye dikkat etmeliyim. Ama ses kısıklığı sesime hâkim oldu, susuzluk boğazımı kurutmaya başladı ve sonuç sıfır oldu."[30]

Çığlık atmanın anlamsız olduğunu anlar ve bu sefer uzuvlarının kefenin altından bağlı olduğu sürece, üzerimde yatay olarak dizilmiş levhaları dikey vuruşlarla yerinden oynatmaya çalışacağını düşünür. Bütün kurtuluş çarelerini dener ve sonuç başarısızlıktır:

> "Şimdi ilk etapta yapmam gereken bir şeyi ele almaya çalışıyorum. Daha önce ayağa kalkmak zorundaydım. Omuzlarda taşınırken ayağa kalkmak ve cenazeme eşlik eden sessizlikte çığlık atmak zorunda kaldım... Ama hayatta iken bana dayatılan ölü rolünü kabul ettim ve şimdi yapmaya çalışıyorum ben de ölülerdenim!"[31]

Öyküde yazar ölüm ve hayat kavramlarının gerçekte ne olduğunu okuyucuya etkili bir şekilde verir. Baştan kazanılması gereken şeyin üstesinden gelmeye çalışmak artık mümkün değil. Omuzlarda taşınırken ya da cenaze namazına eşlik eden sessizlikte çığlık atmak zorundaydı ve bunu yapmadığı için kendisine hayattayken kendisine dayatılan ölü rolünü kabul etmek ve şimdi ölülerin arasındayken yaşayanların rolünü oynamak zorunda kalmıştı.

Son bir kez daha tabutunu taşıyanların, ağırlığından dolayı hâlâ hayatta olduğunu bilmediklerine hayıflanırken, öldürücü karanlıkta sadece uzuvlarına dokunarak vücudunun varlığını hissedebildiğini ama bir süre sonra mutlak karanlığa rağmen, vücudunun mezarda olduğunu kanıtlayan harici bir yardımcı faktör karıncaları hissetmeye başlar.

Okuyucuda bu sahne ile de etki bırakan yazar öykünün sonunu yine diğer öykülerinde olduğu gibi şaşırtıcı bir sahne ile bitirir:

> "Çığlıklarım, aç karıncaların çılgınca ısırmasıyla şiddetleniyor ve hiddetleniyor. Çığlık atıyorum, çığlık atıyorum ve çığlık atıyorum ve farklı bir yatakta farklı bir battaniyenin altında farklı bir sabah uyanma zamanını bildiren çalar saatin çalması dışında asla çığlık atmayı, havlamayı ve ulumayı bırakmıyorum."[32]

3.3. Bir Zehirlenme Durumu

Yazar zehirlenme ve ölümle cezalandırma hakkında kaleme aldığı bu öyküsünde[33] zehirlenme durumunu resmederek öyküsüne şöyle giriş yapar: "Bıçakların keskin acısı, ince ve kalın bağırsaklarımı kesiyor. O tuvalete gitme zamanı acısı mı?"[34]

Acısını dindirmek için kekik demetinden medet uman yazar, bağırsaklarındaki ağrının tüm reçetelere ve şifalı bitkilere karşı bağışık göründüğünü düşünerek

[30] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 15.
[31] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 16.
[32] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 16.
33 Reyhâni, Mevtü'l- Müellif, 8.
[34] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 17.

ümitsizliğe kapılır. Çektiği acının büyüklüğünü ifade eder. "Belki feryadım bizzat gece nöbetçi eczaneden duyuluyordu."[35]

Öyküde durumun okuyucuya zorluğu iyice hissettirildikten sonra artık verilmek istenen mesaj verilir.

> "Bu acı bana nereden (geliyor)?
>
> Bugün evin dışında yediğim fastfood'dan mı?"[36]

Yemek yediği "fastfood"daki ortamın kötülüğü hakkında betimlemelerde bulunan yazar, yemek sırasında ya da sonrasında hiçbir rahatsızlık hissetmediğini belirtir ve acı içerisindeki duyguları ile birlikte okuyucuya başka bir neden sunar. Cennette Hz. Adem ile Havva'nın yasak meyveden yediklerine telmihte bulunarak insanoğlu olarak yapılan hatanın bir sonucu olarak düşünülmesi konusunda dikkatleri çeker.

> "Cennetten bana işkence eden bu acıyı yanımda mı taşıdım?
>
> Ama soğuk meyve suyundan başka bir şey içmedim!"[37]

Yazar, bu sahne ile meşgul olurken bu sefer bu acının nedenini kendisini açık bir saldırganlıkla sorumlu tutan Havva'nın zehirlediğini ortaya atar. Ve bunun nedeni olarak da şunu görür:

> "Havva, ona defalarca ihanet ettiğim için içeceğime zehir koyarak beni cezalandırdı mı?"[38]

Sürekli yaşadığı durumlar üzerinden bunların farklı nedenlerini ortaya koymaya çalışan yazar, zehrin acısını dindirmenin yolunu miras kalan asırlık bir şişe yağda görür. Bu yağın iyi bir panzehir olduğunu düşünür fakat karnındaki ağrıyı bu panzehir de artırır ve hiçbir faydası olmaz.

> "Bu durum intikamla mı ilgili?
>
> Bu saatten önce, bir gün diğerinin acısının kendimin acısının başlangıcı olduğunu hiç bilmiyor muydum?"[39]

Yazar sözleri ile acının kaynağını bulmuş ve nedenin kendisi olduğunu itiraf etmiştir artık. Evet, her acının kaynağı bizzat insanın kendisi idi. Öyküde yazar vermek istediği bu mesajının ardından bu sefer okuyucuya acı çekmenin (zehirlenmenin) bizzat ceza olmadığını, cezanın acıyı çekme zamanı olduğunu hatırlatır. Önder insanlar, toplumda ulaştıkları hakikatlerin yaşanmasını diledikleri için zehirlenirlerken toplumun diğer kesimleri ise zehirlendikten sonra hakikati öğrenirler: "Tarihin büyükleri hakikate ulaştılar ve zehirlenerek cezalandırıldılar, tarihin diğer tarafında zehirlendikten sonra hakikate ulaşıyorum..."[40]

Gafil insanın sonunun bu şekilde olacağını ifade eden yazar, okuyucuya bunun nedeninin bizzat kendisi olacağını bir kez daha hatırlatır: "Gafillerin kaderi her

[35] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 17.
[36] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 17.
[37] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 18.
[38] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 18.
[39] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 18.
[40] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 19.

zaman zehir mi?"[41]

Bu durumda düşen artık kimseyi suçlamamalı vurgusunu öyküde son mesaj olarak veren yazar bunu şu şekilde ifade ederek öyküsünü sonlandırır.

> "Beni öldüren, beden parçalandıktan ve ruhun kaçışından sonra bu metni okuduğunda beni affet.
>
> Beni affet
>
> Beni affet
>
> Beni affet…"[42]

3.4. Ölülerinizi Hayırla Anın

Yazar bu öyküsünde zalim rejimde hükümdarın cenaze törenini anlatmıştır.[43] Diğer öykülerinde olduğu gibi yazar okuyucuya o anı yaşatmıştır. Çok sayıda betimlemelere yer veren yazar, cenaze törenini bizzat yaşatmak için törenden çokça ayrıntılar verir. Verdiği bu ayrıntılarının yanında diktatör yönetimin halkı düşürdüğü duruma değinir. Öyküde bir diktatörün şahsında dünyadaki bütün dikta rejimlerde durumun aynı olduğunu ifade eder. Öyküsüne diktatörün ölüm haberinin verildiği anı gözler önüne getiren bir girişle başlar.

> *"Ülkenin semâlarında yankılanan bir darbe, hepimiz aniden kaynağının gök gürültüsü olduğunu anlıyoruz. Ancak bu, ülkenin evlerinin tüm kapılarındaki aynı anda ve aynı âciliyetle tekrarlayan bu vuruş, bugün, ülkenin cumhurbaşkanı ekselanslarının cenazesine katılmak için insanları seferber etme görevinde olan iktidar yardımcılarının olabilir."*[44]

Reyhâni öyküde onun Jül Sezar ve ondan sonra Kraliçe Victoria gibi kraliyet rekorunu kırmaya olan ısrarı nedeniyle ölümünün altmış yıldan fazla bir süredir beklendiği ifadeleri ile onun benzeri diktatörler gibi yönetimde uzun bir süre kaldığını da ima etmektedir.

> "Başkan iktidarı çocukken üstlendiği ve hayatının geri kalan aşamalarını, ergen, genç, orta yaşlı ve yaşlı bir koltukla bildiği doksan tavanını aşabildiği gibi şahsi hayatında yüz yıllık tavanı da aşmayı başarabildi."[45]

Yazar cenaze töreni ile geniş betimlemelerde bulunur:

> "Mahalle avlusu artık çocuklarla, kadınlarla, erkeklerle, yaşlılarla ve aptallarla dolu... Karmakarışık, çarpan insan kafası dalgaları ve burada duran mantar gibi çadırlar ve insanların bu münasebetle özel duaları ezberlemeleri için gelip geçen helikopterler tarafından düşen kâğıt yağmurları…"[46]

Kalabalık bir ortam, o kadar kalabalık ki insanlar adım atacak yer bulamazlar. Devlet kurumlarının hepsi özel çadırlar kurmuşlar, insanlar bu çadırların başında ve yukarıdan atılan dua kâğıtlarını almaya çalışmaktadır. Cenaze törenine

[41] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 19.
[42] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 19.
[43] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 8.
[44] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 21.
[45] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 21.
[46] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 21.

katılanlara ekselansların hizmetlerini ve başarılarını takdir etmek için, kendi özgür iradeleri ile katıldıkları ve onun saf ruhuna yakışan korkunç bir cenaze alayı düzenlemekle görevli olduklarını ifade eden otorite muhafızlarının sözleri. Öyküde yazar yönetimine isteyerek boyun eğdiğiniz gibi cenazesine de isteyerek katıldınız (?) vurgusu yapar. Tüm dikta rejimlerin uygulamasını gözler önüne koyarcasına. Bu arada cenaze törenine katılanların fotoğraflarını çekmek için kameralar kurulmuştur. Cenaze törenin vazgeçilmez unsurları da yine törende yer alır.

> "Her yerde pankartlar, fesleğen dalları ve ölen başkanın resimleriyle dolu çadırlar kurulmuş."[47]

Meydanda her bir kurum cenaze törenine katılmak için çadırlarını kurmuş.

Çocuklar için kurulan "Çocuk Esirgeme Kurumu" çadırı ücretsiz olarak sunulan oyuncakları seçen çocuklarla ve üzerinde "Seni hep seveceğiz, baba!" yazan oyuncak bebeklerle ve figürlerle dolu. Yazar olayı öylesine canlandırmakta ki çadırdaki çocukların kargaşa ve çığlıklarından rahatsız olduğu için dışarı çıktığını ifade eder.

Ardından meydandaki bu cenazeye katılanlara mükâfat müjdeleyen megafonların bulunduğu "Dini Rehberlik ve Fetvalar Bakanlığı çadırı" ve cenazeye katılan işsiz genç erkeklere çalışma kartlarının dağıtıldığı "İstihdam Bakanlığı çadırı". Buradaki betimlerinden sonra yazar en son uğrak yeri olan "İnsan Hakları Bakanlığı çadırı"na kendisini bir elin sürüklediğini söyler.

> "Birinin eli beni gömleğimden İnsan Hakları Bakanlığı için çadırın hazırlanmasına katılmak için sürükledi, onu inşa edecek işçilerden ve bu müstesnâ olağanüstü vesileyle ne teklif edeceklerini kimsenin bilmediği çalışanlardan önce meydana ulaştım."[48]

Yazarın İnsan Hakları Bakanlığı çadırında ne teklif edeceklerini kimsenin bilmediği sözü ile bu dikte rejimde insan haklarının olmadığı gerçeğini edebî bir şekilde dile getirmekte.

Yazar öykünün son anında cenazeye katılanların içerisinden birinin protesto ederek insan selinden çıkmaya çalıştığını bu esnada da, "Hayatım boyunca yıllarca dua ettiğim ölü bir adamın cenaze namazına neden katılacağım?"[49] sözünü aktarır. Bu söze cevap ise toplu olarak, "Ölülerinizi hayırla anın!"[50] şeklinde olur.

Bir insan selinin ortasında üniformalı tek bir sesin cevabı ise "Ölülerinizi hayırla, hayatta olanlarınızı sessizlik ve bilgelikle anın!"[51] olur. Öykünün sonunda etkili bir sözle yazar öyküsü boyunca vermek istediği mesajı sanki hatırlatırcasına tekrar eder. Sürekli olarak hayatı boyunca itaat etmek hatta başımızda kalması için dua etmek(?) zorunda kaldığım bir kimse için niye şimdi dua edeyim. Tek bir ses gördüğü zulme haykırırken dikte rejimlerde yaşayan kitlelerin toplu olarak zulmü kabullenmeleri ve rejimin üniformalı askerinin verdiği cevap hep aynı olacaktır.

[47] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 22.
[48] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 22.
[49] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 22.
[50] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 22.
[51] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 22.

3.5. Ölüm Döşeğinde

Yazar bu öyküsünde ölümün son anlarını betimlemiştir. Bu son anı yolculuğun varış çizgisi olarak gören yazar bu anda artık geriye dönüşün olmadığını ifade eder. Hayatta iken sıkıntılı durumlarda güç almak için mutlu günleri hatırlamanın artık bugün bir faydasının olmadığını belirterek okuyucuya ölümün son anlarını yaşatmaya başlatır. Peş peşe sorduğu ve cevaplarını verdiği sorularla dönüşün imkânsızlığını hatırlatarak ölümün son anına biraz daha yaklaştırır. Yazar bu anlatımında okuyucuyu sanki ölümün son anını yaşayan kişi olarak hayal etmesini isteyerek olayın etkileyiciliğini artırmaktadır.

> "Hayatının çoğunu peşinden koşarak geçirdiğin şeyleri artık hatırlamadığını fark etmedin mi?
>
> Sana bazılarını hatırlatacağım.
>
> Para mı?
>
> Parayı, kârları ve projeleri kutlarken gözünün önünde parlayan hatıralardan hiçbirini fark etmedim mi ...
>
> Makamlar mı?
>
> Makamlarda artık hatırladığın mutlu anlardan hiçbir iz yok. Kesinlikle hiçbir iz yok.
>
> Çocuklar mı?
>
> İşte onlar, sesin kısıldıkça, görüntün soluklaştıkça ve dokunuşun soğudukça daralan bir daire içinde etrafında dönüyorlar. Ama onların hiçbiri, çoğul olarak, şimdi hatırladığın şeyde bulunmadığını bilmiyor.
>
> Şimdi ne hakkında düşünüyorsun ve ölümün acısını hafifletmek için ne hayal ediyorsun?"[52]

Yazar sonrasında okuyucuya son ana bir adım daha yaklaşmış bir kişi tasviri yapar. Bu kişi, sesi aniden kaybolan ve sadece kadının ağzına sarkıttığı suyla ıslatılmış yün parçasını emmeye odaklanan, dili artık en ufak bir hareketi bile yapamayan ve onun dışında evrenle ilgilenemeyen, son anında iki beyaz kanadı ile güvenli bir şekilde çırpınan kişidir ve artık ölüme çok yaklaşmıştır.

> "Ölümün son anının görüntüsü ile birlikte çevredekilerin kendisine daha çok yaklaşmak istemelerine rağmen müminin huzuruyla, ne kadar yaklaşmaya çalışsalar da, ışık ölçüleriyle onlardan uzaklaştığını hissediyorsun".[53]

Yazar artık mümin bir ruhun nurlu yollardan nimetlere ve cennetlere gitme zamanının geldiğini bedenini ise onu yıkayacak, kefenleyecek ve defnedecek çevresindeki bedenler için burada bırakması gerçeğini edebî bir şekilde ifade eder.

3.6. En Kötü Esirin En Kötü Sonu

Yazar bu öyküsünde şerefli bir ölüm dersine ihtiyacı olan bir esirin, bütün onurunu kaybetmiş halde ölümü isteyecek kadar ölümün kendisini için yavaş

[52] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 23.
[53] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 24.

olduğu durumu ele almıştır.[54] Hayatında kendisi için en önemli değerler uğruna ölümü göze alamayan bir esirin tutsak durumunda bu değerlerini kaybetmekle kalmayıp sonunda ölümünü yalvararak düşmanından isteyecek bir şekilde onursuzluğa düşen durumu anlatılır. Öyküde ölümün bu onursuzluğa düşmeden önce bir nimet, şehitlik olduğu, ama şerefli bir şekilde ölemeyenlerin onurunu ve değerlerini bir bir kaybederek bu onursuzluğun acısını çekerek yavaş yavaş öleceği anlatılır.

Esirin sorgu odasında subay ile ilgili diyaloglarında durumun vahametini ve gerçekliğini sanki o anı yaşatırcasına okuyucunun gözleri önünde canlandırmak isteyen yazar çok geniş betimlere yer verir.

> "Askeri subay, esirin yüzünde solgunluk, sandalyede cüssesini ifade eden ve tüm uzuvlarında titreyen ifadelerinin sonuçlarını fark etti, bu nedenle sandalyesinden kalktı ve esirin etrafındaki sorgu odasında geniş çemberler, sonra daha az geniş, sonra da esirin gerginlik hissini ikiye katlayan daha dar çember halinde ona sormak için gezinmeye devam etti:
>
> Asker, sadece bir insan figürü olarak görünene kadar cüce olan esirin önünde durdu ve sonra ona sordu:"[55]

Subay sorgu esnasında sahip olduğu değerli şeylerin neler olduğunu sorar ve bunları feda etmesini istediği sahnelerde esirin durumu ile ilgili yazar yine betimlemelere başvurur. "Esir tereddüt etti, başını eğdi. Ancak asker başını copuyla tekrar yukarı kaldırdı:"[56]

"Hayatındaki en değerli şey nedir?" sorusu ile esirin değerlerini soran subay ilk olarak "vatan" cevabını alır. Vatanını aldıklarını bunun dışında değerli olan şeyin ne olduğunu sorduğu sahnede esir için aşağılandığı bir başka sahne yine okuyucunun karşısına çıkar. Esirin "karım" cevabını vermesi ardından karısının getirilerek gözleri önünde elbiselerinin çıkarılması karşısında esirin çığlıklar atarak itirazlarının eşliğinde karısının bir başka askere istediğini yapabileceği söylenerek verilmesi şeklinde sahnede esirin içinde bulunduğu durum ve onurunu kaybettiği bu sahnede okuyucu vatanını ve namusunu kaybeden bir insan artık neyi kalmış olabilir diye düşünür. Bu esnada sorgunun vahametini ifade eden bir betimleme ile "Sonra bir köpek balığı gibi esirin sandalyesinin etrafında düzenli adımlarla dönmeye başladı, metal topuk her titrek vicdanında çınlıyordu:"[57] Subay insanın kanını donduracak bir soruyu esire sorar: "Kadın çocuklara üstün gelir mi ey esir"?

Esirin feryatları ile içeriye alınan üç çocuğun "Baba! Baba! Baba!" çığlıkları artık sahnenin esir açısından dayanılmaz bir seviyeye çıktığı anda subayın alaycı ve kaybettiği önceki değerini karısını hatırlatan ifadeleri kulaklarda çınlar;

> "Gördün mü esir? Karın geldiğinde bunların hiçbirini yapmadın, o "sevgilim" demedi, sen de ona "sevgilim" demedin. Şimdi hangisinin daha değerli olduğunu gördün mü?"[58]

İçerisinde bulunduğu durumun en kötü halinde çaresiz bir halde kalan esir,

[54] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 8.
[55] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 25.
[56] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 25.
[57] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 26.
[58] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 26.

yine subayın çaresiz ve onursuz bırakan bir sözü ile karşılaşır.

> "Antik Yunanların çocuklarını doğumlarından hemen sonra üç gün boyunca yüksek dağlara koyduğunu ve zayıf çocukların öldüğünü ve ebeveynlerine üç gün sonra sadece güçlü olanların geri döndüğünü biliyorsun?"[59]

Bunun çocuklarının ölümleri olduğunu bilen esirin itirazları sonucu değiştirmez ve subay, daha fazla gözyaşı döken esirin etrafında yine köpek balığı gibi dönmeye başlamak için onu tekrar sandalyeye getirir.

Subay bu sefer esirin kulağına onu aşağılayan şu sözü fısıldar:

> "Bu saate kadar muzaffer orduya askerin ve kartalların civcivlerinin faydalanması dışında hiçbir fedakârlık yapılmadı."[60]

> "Sahip olduğun değerli eşyalara bakışını genişlet, hayal gücüne yelken aç ve muzaffer orduya nelerin sunulabileceğini göreceksin!"[61]

Vatanını, eşi ve çocuklarını kaybettikten sonra hiçbir şeyinin kalmadığını söyleyen subay ondan bu sefer kendisini feda etmesini şu sözlerle ister.

> "Hayır, esir! Hâlâ evrendeki en değerli şeye sahipsin. Hâlâ hakikate ulaşmanın yolu olan bakışa ve zevklerin, hatıraların ve becerilerin deposu olan kalbe sahipsin. Ve hâlâ tüm evrenin gücü olan beyne sahipsin!"[62]

Bütün onurunu, vatanını, eşi ve çocuklarını kaybetmiş bir esirin subaydan bir ricasının olduğunu söylediği sahnede okuyucu esirin canını bağışlamasını isteyeceğini beklerken öyküdeki sahne yine şaşırtmaya devam ediyor.

> "Kafama bir kurşun sıkarak beni özgür bırakman. Öldür beni, lütfen!"[63]

Bu isteğe subayın verdiği şu cevap öykünün vermek istediği mesajı son ana sakladığını gösterir.

> "Tüm bu aşağılanmadan önce bu isteği yapmış olsaydın, şerefli biri olurdun ve şehit olarak ölürdün. Şimdi isteğin kafana ateşle ölmeyi hak ediyorsun, ama sen, esir, bir köpek gibi öleceksin. Köpekler gibi bir toplu mezara atılarak gömülecek, kimse seni hatırlamayacak. Çünkü neslini öldürdün ve hikâyen bitti."[64]

3.7. Hayat Ölülerin İstediği Gibi

Yazar bu öyküsünde insan yaşamındaki onurun merkezine ölümü koyar.[65] Ve öykünün girişinde bunu dileği olarak ifade eder. "Durum sana hastalıklı gelebilir, ama inan bana, benim dileğim şu: Onunla birlikte gelen şerefi ve onuru kazanmak için ölüm şerefi ile nimetlenmek."[66]

Yazar bu istediğini betimlemelerde bulanarak okuyucuya verir. Yazar; kişinin ölüm ile nimetlenmesini, son andaki hislerini ve duygularını açıkça okuyucuya

[59] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 26.
[60] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 27.
[61] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 27.
[62] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 27.
[63] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 27.
[64] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 27.
[65] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 8.
[66] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 29.

belirtir. Artık onun için bu son anda dünyanın her yerinden sevdikleri yatağının etrafında toplanmıştır. Bu insanlar, onun sevgi dolu gözlerinde ölüm anındaki son bir bakışını kazanmayı umut ederler ve dilindeki son kelimeleri duymanın zevkini hissederler.

Ölümü bir tada çeviren yazar, ölüye sevdikleri tarafından aflar istendiğini belirtir. Ayrıca cesedinin yıkanması anında organlarına dokunulmasından çekinmeden yıkanma şerefine sahip olduğunu da ekler.

Yazar için en güzel renklere bürünmüş bir tabutta taşınmak ve en güzel caddelerde omuzlarda dolaşmak, tüm yoldan geçenlerin, kafeler ve lokantalarda bulunan insanların saygı ve hürmetle ayakta durması, ruhunun takdir edilerek, tüm kayıt makineleri, radyolar ve megafonların kapatılması ve tabutunun geçişine kadar tüm ulaşım araçlarının durması. Ve her şeyden önemlisi de kimsenin "ölüm" den başka bir konu düşünmemesi.

Yazar ölüm sahnesi ve ölümün ardından yapılan cenaze işlemlerinden hissettiklerinden ölümün başlı başına bir nimet olduğunu hissettirircesine ölümün ne güzel bir şey olduğuna dikkatleri çeker.

> "Ne kadar harika!
>
> Bir kimsenin vefatından sonra, güzel sözlerle, mutlu hatıralarla, cesur tavırlarla ve asil amellerle anmak için düşmanlarının ve dostlarının toplanması.
>
> Ne kadar harika!
>
> Bir kişinin ölümünden sonra dedikodudan ve ifşadan, mahrem hayatının en özelinde kusur ve zayıflık arayışından kurtulması."[67]

Ölümde sadece yokluk duygusunun ölüme olan coşkusunu azaltabileceğini düşündüren yazar, ölüm haberinin alınmasında ölü için tüm bu saygı ve hürmetin meydana gelmesinin ise coşkuyu artırdığını ifade eder.

> "Ölüm bir dilekse hayatın ne anlamı var?"
>
> "Bir kişinin en büyük arzusu ölümse, arzu ve umutların değeri nedir?"[68]

Okuyucuyu ölüm, hayat ve umutların değeri hakkında düşündüren yazar, öyküde vermek istediği son mesajını yine ölüm üzerinden onurlu olmayı dilemek olarak verir. Ölümün bedenler için olduğunu ve ölülerin razı olmadığı bir hayatı kabul etmeyeceğini, onurlu bir hayatı kabul edeceğini vurgular.

3.8. İmparatorların Tarzında Ölüm

Yazar bu öyküsünü intihar anındaki bir kişinin ölümünün hangi yolla olacağını seçimindeki düşünceleri ile oluşturmuştur. Olayın kahramanı ölümü tercih etmiş[69] ve bu ölümün şeklinin de kendisine yaraşır bir şekil olması gerektiği düşünmektedir. Öykü buradan hareketle ölüm aracının intihar edenin kişiliği ile ilişkisinin bulunduğunu ifade eder.

İntihar sahnesinin okuyucuda etkili olması için yazar olayın gerçekleşeceği

[67] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 29.
[68] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 30.
[69] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 8.

mekân ve kahramanın pozisyonunu belirten bir betimleme ile öyküye başlamıştır.

> "Düşünmek onu yormuştu, sandalyesine oturmuş, başını avuçlarına dayamış, dirsekleri birbirinden ayrılıp çenesi tahtanın sertliğine çarpıncaya kadar masanın üzerine yığılmış eşyalarıyla hapsolmuştu."[70]

Hikâyede ölümü bir kurtuluş olarak gördüğü için kahramanın önünde intiharın başlamasını bekleyen kurtuluş araçları yani intihar edeceği araçlar yer almaktadır.

İntihar etmeyi düşündüğü araç ile geçmişteki ünlü kişilerin intiharlarında kullandıkları araçlar ile bir eşleşme yapar. Öyküde kahraman ölüm âleti ile ölen kimseler arasındaki ilişkiden seçtiği ölüm yolunun kişiliğini yansıtacağı düşüncesindedir.

Olayın kahramanı, ölümü sürekli olarak hayattan kurtarıcı olarak gördüğü için ölüme neden olan şeyler de onun için hayattan kurtarıcıdır. Öyküde kahraman ünlü isimlerin kendi hayatlarına son verdikleri ölüm şekillerini hatırlatır.

> "Böyle bir şırınga, Jimmy Hendricks ve Jim Morrison'dan Kurt Cobain'a kadar en sevdiği yıldızları hayattan kurtarır. Böylesine kalın bir iple Hannibal hayatına son vermiş ve böyle bir maddenin tek bir dozuyla "Sokrates" son kaderiyle karşılaşmış ve bu fazla miktardaki uyuşturucu Dalida'nın varlığından kurtulduğunu ediyor. Ve bu tür birçok şarapla William Shakespeare öldü… "[71]

Öyküde bu seçenekleri düşünen kahraman masadaki tüm bu aletler arasında en etkilisi olarak tabancayı -sonuç garantili ve hızlı- düşünür. Fakat tek bir kurşunla - Ernest Hemingway'in yaptığı gibi - kafatasının tek bir atışla patlayıp dağılmasını gözünde canlandırır ama bu görüntü onu korkutur. Aynı şekilde tabanca ile intihar eden Van Gogh aklına gelir ve onun kanlar içerisindeki durumunu hatırlayınca bu fikirden de iyice uzaklaşır. Ona göre intihar kişiliğin bir göstergesidir.

> "İntihar; giyinme, yemek yeme, gülme, konuşma, yürüme, dans etme şekli, eşlik ettiği arkadaşların kalitesi ve gittiği barınaklar gibi, yaşayan bir kişiliğin tezahüründen başka bir şey değildir."[72]

Yazmak için yaşayıp hayatını bir bedel olarak ödeyen ve hayatındaki ilişkilerinde hep yazdıklarını temel alan bir insanın farklı bir şekilde ölmesinin mümkün olmayacağını düşünür.

Bu nedenle de yazı ile birlikte yahut onunla ölmenin en uygun olduğunu düşünür. LSD uyuşturucu lordlarının, okumak bahanesi ile hapishaneye soktukları İncil'i çiğnenmelerinde olduğu gibi yazıyı düşünür.

> "Yazmak için yaşayan, onun için ölmeli."[73]

İmparatorların tarzı gibi, Tıpkı Sokrates'in zehirli kalemi ile yazarken kendisinden geçmesi gibi bir imparator olarak öleceğini düşündü.

[70] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 31.
[71] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 31.
[72] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 31.
[73] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 32.

3.9. Beni Öldüren, Ben Hâlâ Hayattayım

Yazar bu öyküsünü gerçekte yaşanmış bir olaydan hareketle öyküsünün olayını, kahramanlarını ve mekânını belirlemiş ve öyküsünde vermek istediğine bu şekilde ulaşmıştır. Olay şu şekildedir:

Doğaüstü önsezileriyle çarlık Rusya'sının en önemli kişilerinden birisi olan Grigori Rasputin, 15 sene boyunca Rusya'da gezip her yerde vaazlar verdi. St. Petersburg'da Rasputin'in de katıldığı büyük bir dini toplantıda saygın din adamlarıyla tanışması sonucunda kendisine Çar'ın sarayının kapısını açan ünü kısa zaman içinde yayıldı. Çar'ın oğlunu dua ederek iyileştirmesi neticesinde o günden itibaren Çar ailesi için çok önemli bir şahıs oldu. Ordularının başında bulunan çar, eşinden aldığı mektuplarla ülkeyi ve savaşları yönlendiriyordu. Bu anda sarayda bulunan ve Çariçe üzerinde bir konuma sahip olan Rasputin'in bu durumundan hanedan üyeleri rahatsız olmuş netice de kendisini öldürmeye karar vermişlerdir. Yusupov adındaki hanedan mensubu bir prens diğer komplocu arkadaşları ile beraber yaptıkları planla onu öldürmek istemişlerdir. Sarayda verilen bir yemek daveti ile onu zehirlemişler ölmediğini görünce bu sefer ateş ederek öldürmek istemişlerdir. Öldüğünü düşündükleri Rasputin'i bir çarşafa sararak dışarda beklemekte olan araca doğru taşımak istedikleri sırada arabada bekleyen İngiliz ajanı Rayner'in Rasputin'in ölmediğini anlaması üzerine bu sefer bedenini araca yerleştirerek buzlarla kaplı Neva nehrine atmışlardır. Rasputin'in cesedi ancak 14 saat sonra bulunabilmiştir. Rasputin bu şekilde tarihe ölmeyen adam olarak geçti."[74]

Öyküde yazar ölümü siyasi suikast çerçevesinde ve öykü de geçmişte yaşanmış bir olay kurgusundan "Rasputin" tiplemesinden hareketle imkânsız ölümü ele almıştır.[75] Öykülerinde ölümün büyük bir değeri olduğunu vurgulayan yazara göre ulaşılacak hedef adaletsizlik, ihanet ve saldırganlık gibi amaçlarla gerçekleştiğinde cinayet araçları sonuçsuz kalmaktadır. Bu nedenle de hikâyesinde "Yusupov! Yusupov!"[76] sözleri ile okuyucunun dikkatlerini Rasputin'e yapılan başarısız suikasta çekmektedir. Rasputine düzenlenecek suikast için onun St. Petersburg sarayına götürülmesini ve orada onun suikasta uğramasını "Hiçbir gün o gece arabanın arkasındaki arka koltukta yaptığım gibi doğrudan gece yıldızlarının tadını hiç çıkarmadım." Aksine senin "Sadece aceleci nefesinle bulanıklaşan, iğrenç davranışlarından korkan bir zevk. Tek başına nefesin gecemin berraklığını bulanıklaştırıyordu!"[77] sözleri ile kendisine yapılacak suikastı küçümsemesini ifade eden anlatım ile yine bu şekildeki bir ölümün imkansızlığını vurgulamaktadır.

Kahramanın defalarca gittiği sarayda bu sefer uğradığı ihanet ve saldırganlığı çeşitli gözlemler ile ifade eden yazar kahramanın zehirli şarabı içmeyi kabul etmesi ve bunun işe yaramadığı suikastçılara haber vermek için onların saklandıkları üst kata çıkması sahnesi okuyucunun öyküdeki merakını artırmaktadır. Kahramanın öldüğü ve öykünün son bulduğunu zanneden okuyucu bu sefer onun kurşunlanması ve bedeninden kanlar akmasına rağmen ölmediği hatta onun ölmediğini sadece

[74] "Rasputin Süikastı", *Tarihi Olaylar* (Erişim 10 Mart 2022).
[75] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 8.
[76] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 33.
[77] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 33.

yabancı istihbarat ajanı Oswald Rayner'in bilebildiğini söylediği sahne ile bir şok yaşıyor. Olay o kadar inanılmaz boyutlara çekilerek okuyucu merakla sonucu beklerken bu sefer kahramanın Neva Nehri'nin buzlu sularına atılmasından önce son merminin iki gözünün arasına atılmasını emreden ajanın sözüyle irkilir. Üçüncü, dördüncü ve beşinci bir dirilme imkânının olduğunu söyleyen kahramanın geri dönebileceğini ama bunu tercih etmeyeceği ifadeleri okuyucu da yine şaşkınlık yaratmakta ve öykünün nasıl bir sonla biteceği konusunda büyük merak uyandırmakta. "Ama hayata geri dönebileceğim başka bir yol düşündüm: içinizde diriliş, içinizden hayata dönüş, içinizde sizinle oturmak ve içinizden sizi azarlamak..."[78]

Böylece zehirlenme, oyun, kovalamaca, ateş etme olmayacak... Böylece açığa vurmaktan, dürüst olmaktan ve kişinin ondan kaçıp saklanamayacağı hakikatten başka seçenek kalmayacak" sözü hikâyeyi okurun tahmin edemeyeceği çok farklı bir sonuçla bitmesini sağlar. Katilinin vicdanında yaşayan bir kimse için ölümün imkânsızlığını vurgulayan yazar, öykünün son cümlelerinin edebî bir şekilde

"Beni öldüren, ben hâlâ hayattayım.

Beni öldüren, ben hâlâ hayattayım.

Beni öldüren, senin içindeyim, intihar etme!"[79] diyerek bitirir.

3.10. Yazarın Ölümü

Öykünün girişinde Reyhâni Roland Barthes'in yazarın metinden çekilmesinden, onun metindeki hâkimiyetini kaybetmesinden söz eden bir alıntısını yapar.[80]

Barthes, *Yazarın Ölümü* adlı makalesinde yazar ile metin arasındaki ilişkinin bittiğini, metni üreten yazarın öldüğünü, böylece metnin okur ile olan kendi serüveninin başladığını ve yazarın anlam üreten bir konumunun olmadığını ifade eder. Barthes, yazarın ölümünü "Okurun doğumunun bedeli yazarın ölümü olacaktır." sözleriyle dile getirir. Artık metni yeniden oluşturan yazar değil, okurun kendisidir. Ona göre okur, metni yeniden anlamlandırır. Yazar metni oluşturmaz aksine metin yazarı oluşturur. Her okuma, yazarı yeniden yaratmaktır. Bu nedenle de özgünlük yazmada değil, anlamlama sürecinde açığa çıkar. Barthes'a göre metnin başında yalnızca okur vardır, yazar ölmüştür. Ona göre göstergeler birbirine bağlıdır ve okurun yorumu göstergelerin birbirine nasıl bağlandığı ile ilgilidir.[81]

Reyhânî diğer öykü koleksiyonlarında olduğu gibi *Yazarın Ölümü* adlı bu öykü koleksiyonunda da Barthes'in öykü anlayışından etkilenmiş ve öykülerinde yazar ölmüştür ve yalnızca okur vardır.[82] Reyhânî'nin bu eserinin başlığını *Yazarın Ölümü* olarak seçmesi de bunu açıkça göstermektedir. Bu öykü koleksiyonunda yer verdiği "ölüm" temalı bütün öykülerinde bunu görmek mümkündür.

Öykülerinde yazarın hâkimiyetini ortadan kaldıran, yani yazarı mecazen öldüren ve metnin üretilmesini okuyucuya bırakan yazar metindeki yazarın bu ölümünün ardından Ma'rûf ed-Dâyi'nin şahsında yazarın gerçekte ölümünü

[78] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 34.
[79] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 35.
[80] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 36.
[81] Bircan, "Roland Barthes ve Göstergebilim", 38.
[82] Reyhâni, *Mevtü'l- Müellif*, 8.

öyküleştirmiştir.

Reyhâni büyük sanatçı Ma'rûf ed-Dâyi'nin ölümünün ardından büyük sanatçının ölümünün yer aldığı basın bülteni, akrabalarından gelen başsağlığı telgrafı, Ma'rûf ed-Dâyi Dostları Derneğinden, Kültür Bakanlığından, Yüksek Öğretim Bakanlığından bir duyuru, kardeş ve dost ülkelerin saygın başkanlarından sayın devlet başkanı ekselanslarına gönderilen bir taziye telgrafına ve sayın devlet başkanı ekselanslarından aileye taziye mesajına yer vererek yazarın gerçek ölümüne eserinde yer vermiştir.

4. Ek. Öykülerin Çevirisi

4.1. Bir Umursamazlık Hali

Tek başıma, bu ıssız yolda, hiçbir şey düşünmeden ve yerdeki ayak izlerimin yankısını dinleyerek önemsiz olana doğru adım atıyorum. Tek başıma, isteksiz, niyetsiz ve amaçsız ilerliyorum.

Tek başıma, damarlarımda dolaşan ağır kaygı ve gizemli saplantılarla, hiçbir savunmanın işe yaramayacağı gizlenen ellerin günahkâr bir saldırı tehlikesine karşı uyarısıyla dolaşıyorum.

Ya bir grup haydut ya da bir suçlu çete tarafından yolum kesilirse?

Ya bir kurşunun gücünü ve ölümcüllüğünü denesem?

Ya ben yere kıvrılıp yatmadan önce dengemi bozup sersemlemiş bir sarhoş yaparsa?

Takıntılar, tüm anlamsız ellerden korunaklı bir şekilde kafatasımın içinde çoğalıyor ve ses çıkartıyor.

Kafamın arkasındaki ani, güçlü bir tıklama, kafatasımın her yerinde bakır bir yankı bırakıyor.

Uğultu, uğultu, uğultu…

Sıcak dalgalı bir çizgi omurgamın omurlarından akıyor, sıcak sıcak sıcak üzerinde yuvarlanıyor.

Kaynamalar başımın üst kısmında iki katına çıkıyor ve ısı tüm vücudumda çoğalıyor.

Bilimsel kural, tüm katı cisimlerin ısı etkisi altında eridiğini doğrulamaktadır… Bugün benim sıram.

İçimde gizemli bir sakinlik hissi: sarhoşluk olmadan sarhoşluk hissi.

Çevremdeki renkler kapalı, koyu, opak renklere dönüşür…

Etrafımdaki şekiller birbirleriyle sarmal bir şekilde iç içe geçmiş durumda ve dünya dönüyor, dönüyor, dönüyor ve bana destek vermiyor.

Düşecek miyim?

Sanki havadaymışım gibi: Önümdeki güneş, dağların üzerinde ağaçlarla dönen bir gökyüzünde dönüyor. Dönüyor, dönüyor, dönüyor... Yerde mi yatıyorum?

Sıcak sıvı hâlâ kafamdan fokurdayıp nefis bir uyuşuklukla beni canlandırıyordu.

Ellerim gövdemden uzağa doğru uzanmış, avuç içlerim baş aşağı, ayaklarım birbirinden ayrı ve yüzüm gökyüzüne dönük.

Ölmek üzere olan bir hal mi?

Ölüm mü?

Hâlâ hayattayım mı?

İnsanlar ölümün eşiğinde ne ile tanık olurlar?

Parmaklarıyla mı?

Parmaklarım nerede?

Ayak parmaklarım benden değil!...

Sağ işaret parmağımı kontrol edemiyorum!...

Sağ işaret parmağım bana itaat etmiyor!...

Sol işaret parmağım bana itaat etmiyor! ...

Dilim ayağımdan daha ağır...

Tanık olmadan ölecek miyim?

Gelin benim için tanıklık edin!

Gelin yüzümü kıbleye çevirin!...

Bir top gibi yüzüm gökyüzüne bakarken böyle mi öleceğim?!...

Beni duyuyor musun?

Herhangi biriniz beni duyuyor mu?

Söylediklerimi tek duyan ben miyim?!...

Ölürken ben hem konuşan hem de muhâtab mı oldum?!...

Gelin yüzümü kıbleye çevirin, lütfen!

Azabımı defin sonuna kadar erteleyin lütfen!

Meçhul bir katilden bir darbe ile bu ıssız yollarda tek başıma ölüme mi terk edildim?!

Pekala, sağırlar…

İstediğiniz olsun, ama benim de istediğim şey de olsun: Burada öleceğim ve ölümcül mikroplara dönüşeceğim ve yeri ölümcül virüslerle dolduracağım ve meltemin ilk öncüleriyle göğsünüze verem, İspanyol ateşi, kuş gribi ve hayvan gribi üfleyeceğim… İlk olarak ruhun yaratana katılması için süre ver… Ve randevumuz bir süre sonra.

4.2. Bütün Hayatımız Rahat Bütün Ölümümüz Endişe İçin

Başımın üstünden ayağımın tabanına kadar beni örten bu giysinin sıkılığı nedeniyle uzuvlarımı hareket ettiremediğim doğrudur ama gözlerim kapalı çıplak ahşap yatağımda eller bu açık beyaz cübbenin altında çıplak göğsümün üzerinde sıkıştığı omuzlar üzerindeki bu yolculuktan keyif alıyorum.

Kıskanılacak bir konumda olduğumu biliyorum. Sadece Firavunlar, Hindistan, Çin, Azdekler, Mayalar ve İnkaların imparatorları bu deneyimin şerefine sahipti; tekerleklere, bir direksiyona ve bir emniyet kemerine ihtiyaç duymadan bir yatakta seyahat etme deneyimi onu yöneten yerde olduğu sürece…

Tabii ki, sürücüler beni kıskanacak, ama en büyük kıskançlık gökyüzündeki uçak kaptanlarının kıskançlığıdır. İkimiz de uçuyoruz. Ama uçuşum daha güvenli çünkü yerden sadece iki metre yükseklikte uçuyorum, ki bu çağlar boyunca en yetenekli hava pilotunun yapamayacağı şey...

Gözlerim kapalı ve ellerim bu açık beyaz elbisenin altında çıplak göğsüme kenetlenmiş, ahşap yatağımın yolculuğuna eşlik eden bu büyük koronun tadını çıkarıyorum:

Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın elçisidir.

Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın elçisidir.

Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın elçisidir.

Bu ifadeyi matemlerde ve cenazelerde çok duydum ama verdiği sekîneyi, dinginliği ve huzuru hiç bugün hissettiğim gibi hissetmedim.

Altımdaki ağızların dillerinde ilahilerin aynı zamanda metin ile birlikte gerekli ilerlemeyen veya azalmayan ritmini bozan hiçbir fısıltı veya tılsım yok.

Koro toplu teşehhüdü okumayı bıraktığında yatağımın yere indiğini hissettiğimde gözlerim kapalıydı ve ellerim bu hafif elbisenin altında çıplak göğsüme kenetlendi.

Şu anda sessizlik zaman zaman hariç, gölgeli hissettiğim yeri kaplıyor. Bana yakın ferdi tekbirler ardından tahta yatağımın arkasından yüksek toplu tekbirler ulaşıyordu.

Gözlerim hala kapalıydı ve ellerim, yatağım omuzlar üzerinde yükselip büyük koronun ayrılmaz kısa ritmi üzerinde tekrar güneş ışığına çıktığında bu hafif cüppenin altında çıplak göğsüme kenetlenmişti.

Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın elçisidir.

Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın elçisidir.

Allah'tan başka ilah yoktur ve Muhammed, Allah'ın elçisidir.

Tahta yatağımdan beni çıkarmak için yarışan elleri hissettiğimde gözlerim hala kapalıydı ve ellerim bu beyaz elbisenin altında çıplak göğsüme kenetlenmişti.

Yolculuğun sonu mu?

Yerdeki kazma ve balta darbeleri bana her yerden ulaşıyor.

Bu bir tarla mı?

Tarlalarla ne alakam var?

Beni bu tarlada, ekinler üzerindeki yağmacı kuşları korkutmak için korkuluk olarak mı görevlendirecekler?

Ama beni koydukları yer derin, dar ve soğuk ve sanki yer üstünde değil yer altında gibi görünüyor!

Dönüştüğüm korkuluğun amacı ne?

Kuşlar için bir korkuluk mu yoksa yılanlar için bir korkuluk mu?

Onlardan birinin şöyle sorduğunu duydum:

- Merhumun ailesi nerede ki, toprağa gömülmeden önce yüzünü görebilesiniz?

Cevap hızlı oldu:

- Buna gerek yok.

Öldüğümü mü düşünüyorlar?

Beni toprağa gömecekler mi?

Hareket izni ile mi dışarı çıkmam gerekiyor?

Bu melunlar beni canlı canlı gömecekler!

Bu yolculuğun sonu mu?

Yöntemlerinden ve araçlarından keyif aldığım son bu mu?

Şimdi üstümdeki mezarın kenarlarına çarpan taş plakalarını hissetmeye başladım ve işte, balta ve kürek metalleri tahtaların üzerine toprak yığınlarını itti, eski dünya ile bağımı kopardı ve kulak zarımı incitti.

Öyle görünüyor ki cenazemin yas tutanlarının ayak sesleri diğer ahşap yataklarda başka isimsiz aramaya yavaşça dönerken, öfkeli metallerin sesleri yavaş yavaş kaybolana kadar uzun süre bekleyeceğim, böylece onları yanıma getirecekler ve onları diri ve göz kırparak yanıma gömecekler.

Sessizlik, şimdi ölümcül!

Canlı, göz kırparken burada neyi bekliyorum?

Ben hayattayken ve rızıklanırken mezarıma melekler gelip beni sorgulayabilir ve hesaba çekebilirler mi?

Dar, burada, ölümcül!

Burada yatış pozisyonumu sağ elime yaslanmaktan sol elime yaslanmaya bile değiştiremiyorum. Bu, yeryüzündeyken hep bahsettiğimiz sonsuz dinlenme mi?

Bu eziyetim sonsuza kadar uzayacak mı?

Omuzlarda taşındığımda bunun kaçınılmaz kaderim olacağını o zaman anlamadım.

Yalnızlık burada ölümcül!

Beni neden mezarlığa taşıdılar?

Neden öldüğümü düşündüler?

Uyumak için geç mi kaldım?

Komaya girip iki aya ulaştı mı ki durumu mu unuttular?

Ben tabutta hayata dönmeden önce ölmüş müydüm?

Durum ne olursa olsun, hayatta olduğum sürece beni hemen evime geri göndermeleri gerekiyor.

Çığlık atacağım.

Çığlık atmaya başladım ama sıralı taş levhalar onu doğrudan vücudumun üzerine döndürdüğünden çığlığım baş ağrısıyla geri geldi. Mezarımın yanındaki mezarlıkta hâlâ aylak aylak dolaşanlara sesimi duyurmak için sabırlı olmalı ve çığlık atmaya devam etmeliyim. Diri diri gömülmeye dikkat çekmek zorundayım.

Canlı gömülmeye dikkat etmeliyim. Ama ses kısıklığı sesime hâkim oldu, susuzluk boğazımı kurutmaya başladı ve sonuç sıfır oldu.

Öyleyse çığlık atmak anlamsız.

Uzuvlarım kefenin altından bağlı olduğu sürece, üzerimde yatay olarak dizilmiş levhaları dikey vuruşlarla yerinden oynatmaya çalışacağım.

Denedim ancak bana bu konuda yardım edecek bir noktaya dayanamadığım için tek bir dikey darbe yapamadım. Dar bir taş kalem kutusunun içinde iki elim ve iki bacağım bağlı bir cetvel gibi uzandım.

Şimdi ilk etapta yapmam gereken bir şeyi ele almaya çalışıyorum. Daha önce ayağa kalkmak zorundaydım. Omuzlarda taşınırken ayağa kalkmak ve cenazeme eşlik eden sessizlikte çığlık atmak zorunda kaldım. Ama hayatta iken bana bana dayatılan ölü rolünü kabul ettim ve şimdi yapmaya çalışıyorum. Ben de ölülerdenim!

Şimdi baştan kazanmam gereken bir şeyin üstesinden gelmeye çalışıyorum. Daha önce kalkmam gerekiyordu. Omuzlarda taşınırken ya da cenaze namazı için cenazeme eşlik eden sessizlikte çığlık atmak zorundaydım… Ama ben hayattayken bana dayatılan ölü rolünü kabul ettim ve şimdi ölülerin arasındayken yaşayanların rolünü oynamaya çalışıyorum!

Ama tabutumu sırayla taşıyanlar, ağırlığımla hâlâ hayatta olduğumu biliyorlar mıydı?

Hiç şüphe yok ki beni gömme konusundaki inat ve kararlılık onları gerçeği bilmekten kör etti ve hâlâ hayatta olduğumu fark etmediler.

Karanlık, burada öldürücü.

Hiçbir şey görmüyorum!

Vücudumu bile görmüyorum!

Evet, vücudumun burada benimle olduğunu biliyorum ancak sadece uzuvlarını uzuv uzuv hissederek: örneğin dudaklarımı ısırarak veya kolumu göğüs kafesine bastırarak veya ayak parmaklarımı ovuşturarak... Ama şimdi, mutlak karanlığa rağmen, vücudumun şu anda bu mezarda olduğunu kanıtlayan harici bir yardımcı faktör hissetmeye başlıyorum: karıncalar.

Karıncalar, ayağımın tabanından başımın arkasına, ileri geri hareket eden kafileler halinde vücudumu geçmeye başladı.

Karıncalar, ayak tabanlarımdan başımın tepesine, oradan oraya hareket eden kervanlarda vücudumu geçmeye başladılar.

Vücudumda paralel, kesişen ve dik düz çizgiler çizdiğini, noktalar halinde toplandığını ve burada ve orada daireler halinde sayılarını genişlettiğini hissediyorum.

Karıncalar, nabzımdan, hayatta olduğumu bilmiyor mu?

Karıncaların meleklerin izini takip edip yavaşlayıp üzerime saldırılarını ölümümden sonraya ertelemeleri gerekmez mi?

Vücudumun her yerinde batma, çimdikleme ve ısırma ve dizimi bükecek yerim bile yok!

Çığlıklarım, aç karıncaların çılgınca ısırmasıyla şiddetleniyor ve hiddetleniyor. Çığlık atıyorum, çığlık atıyorum ve çığlık atıyorum ve farklı bir yatakta farklı bir battaniyenin altında farklı bir sabah uyanma zamanını bildiren çalar saatin çalması dışında asla çığlık atmayı, havlamayı ve ulumayı bırakmıyorum”.

4.3. Bir Zehirlenme Durumu

"Bıçakların keskin acısı, ince ve kalın bağırsaklarımı kesiyor.

O tuvalete gitme zamanı acısı mı?

Banyoya girdim ve ondan daha şiddetli ağrılarla çıktım.

Gece nöbetçisi eczane çok uzakta ve mutfak duvarında asılı kekik demeti acıdan kurtulmak için tek umut kapısı olmaya devam ediyor.

Kaynar suda kekik çubukları pişirdim, sonra defalarca yudumladım. Ama bağırsaklarımdaki ağrı tüm reçetelere ve şifalı bitkilere karşı bağışık görünüyor.

Artık duygularımı kontrol edemiyorum. Belki feryadım bizzat gece nöbetçi eczaneden duyuluyordu.

Bu acı bana nereden (geliyor)?

Bugün evin dışında yediğim fastfood'dan mı?

Yemek gerçekten berbattı, aşçı pisti, masalar çekirge büyüklüğünde sinekler için açık oyun alanlarıydı.

Ama bu uzak banliyödeki tek restorandı ve yemek sırasında ya da sonrasında hiçbir şey hissetmedim.

Feryat, feryat, feryat!

Bugün başıma gelen olayların kaydını gözden geçirmeye başladım.

Acıyı sadece "Firdevs (Cennet)" çay odasında gürültülü bir muhasebe seansından sonra Havva ile ayrıldıktan sonra hatırlıyorum. Bütün öncüler ona kızmıştı ve Âdem yüzüstü kapaklanmış, kollarıyla karnını tutarak arka kapıdan çıkarken Havva ana kapıdan ağlamaklı bir gözle ondan çıktı.

"Cennet"ten bana işkence eden bu acıyı yanımda mı taşıdım?

Ama soğuk meyve suyundan başka bir şey içmedim!

Bağırsaklarımdaki soğuk algınlığı mı?

Havva, asılı bardağı meyve suyu ile hareket ettirirken neden açık bir saldırganlıkla beni sorumlu tutuyordu?

Bardağıma bir şey mi koydu ve karıştırıp eriterek saklamak mı istedi?

Bağırsaklarımdaki ağrının şiddeti zehir etkisi mi?

Zehir mi yuttum?

Havva, ona defalarca ihanet ettiğim için içeceğime zehir koyarak beni cezalandırdı mı?

Feryat şimdi iki katına çıktı.

Hayatımda hiç böyle bir acı görmedim.

Bir panzehir işe yarıyor mu?

Hiçbir mülk ya da inek bırakmayan dedemlerden babama miras kalan asırlık bir şişe yağı açtım.

Kıdemle (yıllanmakla) bu yüzyılın zehirlerine direnmek için iyi bir panzehir olan geçen yüzyılın zeytinyağından bir çorba kaşığı zeytinyağı içtim.

Feryat maksimum seviyesine ulaştı.

Feryat, feryat, feryat!

Karnımdaki ağrı kampı iki kampa dönüştü: ilki zehir, ikincisi panzehir.

Organlarım birbiri ardına bozulmaya başladı.

Bu durum intikamla mı ilgili?

Bu saatten önce, bir gün diğerinin acısının kendimin acısının başlangıcı olduğunu hiç bilmiyor muydum?

Ötekinin kendi benliğimin bir tezahüründen başka bir şey olmadığını ancak bugün biliyorum?

Havva'nın kadınsı aynam olmadığını ancak bugün anlıyorum.

Tarihin büyükleri hakikate ulaştılar ve zehirlenerek cezalandırıldılar, tarihin diğer tarafında zehirlendikten sonra hakikate ulaşıyorum...

Feryat, feryat, feryat!

Gafillerin kaderi her zaman zehir mi?

Şimdi, bu itirafları yazan sağ elim dışında tüm organlarım bozuldu.

Ve eğer felç ve ölüm onu yakalarsa, o zaman erkeklik dalgasına bindiğim ve erkeklik maskesinin bencil bir özü olduğunu bilmediğim için metin eksikliğini ve kararsızlığımı ve ihanetimi bağışlayın...

Beni öldüren, beden parçalandıktan ve ruhun kaçışından sonra bu metni okuduğunda beni affet!

Beni affet!

Beni affet!

Beni affet!

4.4. Ölülerinizi Hayırla Anın

Ülkenin semâlarında yankılanan bir darbe, hepimiz aniden kaynağının gök gürültüsü olduğunu anlıyoruz. Ancak bu, ülkenin evlerinin tüm kapılarındaki aynı anda ve aynı âciliyetle tekrarlayan bu vuruş, bugün, ülkenin Cumhurbaşkanı Ekselanslarının cenazesine katılmak için insanları seferber etme görevinde olan iktidar yardımcılarının olabilir.

Onun yönetimde Julius Sezar'ın ve ondan sonra Kraliçe Victoria tarafından kırılan kraliyet rekorunu kırmaya olan ısrarı nedeniyle başkanın ölümü altmış yıldan fazla bir süredir bekleniyordu.

Başkan iktidarı çocukken üstlendiği ve hayatının geri kalan aşamalarını, ergen, genç, orta yaşlı ve yaşlı bir koltukla bildiği doksan tavanını aşabildiği gibi şahsi hayatında yüz yıllık tavanı da aşmayı başarabildi. O, ülkenin ve kölenin kaderini düşünürken aksine medya, cumhurbaşkanının hükümet koltuğunda vefat ettiği haberini yaydı.

Mahalle avlusu artık çocuklarla, kadınlarla, erkeklerle, yaşlılarla ve aptallarla doludur. Karmakarışık, çarpan insan kafası dalgaları ve burada duran mantar gibi çadırlar ve insanların bu münasebetle özel duaları ezberlemeleri için gelip geçen helikopterler tarafından atılan kâğıt yağmurları…

Otoritenin muhafızları, bize talimat vermek için bizi mahalle

sakinlerinin geri kalanını topladı:

- Bugün ülke tarihinin en kötü olayını biliyorsunuz. Herkesin babası olan babanın ölümünü.

Bugün, sizler, onun hizmetlerini ve başarılarını takdir etmek için, kendi özgür iradenizle, onun saf ruhuna yakışan korkunç bir cenaze alayı düzenlemekle görevlendirildiniz.

İlk muhafız az önce elde ettiği bir şişe maden suyunu istemek için durdu. İkinci muhafız yönlendirme görevine devam ederken, yarısını içti:

- Resmi cenaze töreni az sonra başlayacak. Şimdi, o sokağın hem orada bulunan hem de bulunmayan katılımcıların fotoğraflarını çekmek için kameraların kurulduğu tarafından çıkarak ona yetişmemiz gerekecek. Ancak, başlama işaretini beklerken, artık çadırlarda dolaşabilir ve dileklerinizi bu önemli vesileyle yerine getirebilirsiniz.

Her yerde pankartlar ve fesleğen dalları asılmış, başkanın resimleriyle dolu çadırlar kurulmuş.

Birisi bana yaklaştı ve sordu:

Bu meydanda her bakanlık kendi çadırını mı kurdu?

- Hiçbir fikrim yok.

- Bak!

Önünde "Çocuk Esirgeme Kurumu Çadırı" yazan ilk çadıra yaklaştım: Çadır tamamen ücretsiz olarak sunulan oyuncaklarımızı seçen çocuklarla ve "Seni hala seveceğiz, baba" yazan bebeklerle ve figürlerle dolu çocuklarla doluydu. Çadır çocuklar için olduğu için, çocukların kargaşa ve çığlıklarından dışarı çıktım.

İlk çadırı ilk ziyaretim bana bir deneyim kazandırdı. Çadırlara girmeden önce isimlerini okumaya başladım.

Bu, Dini Rehberlik ve Fetvalar Bakanlığı'nın çadırıdır ve en gürültülü çadırdır çünkü direklerine bu cenazeye katılanlara mükâfat müjdeleyen megafonlar asmıştır. Ayrıca bu çadır, içinde meydandaki kalabalık dinleyicilere megafonlarda yankılayan bir kayıt makinesinden başka hiçbir şey bulunmayan en boş çadırdır.

İstihdam Bakanlığı çadırı gençlerin uğrak yeri olmaya devam ediyor. Ondan fazla memurun, baba cenazesine katılan işsiz genç erkeklere çalışma kartları dağıttıkları çadırın penceresinden dışarı bakıyor. Gençler bu pencereden bir iş kartı almak için itişip kakışıyorlar, ardından ikinci bir iş kartı kazanmak için kalabalık bedenlerle itişmek için bitişik pencereye dönüyorlar, belki de daha iyi bir sektörde daha iyi bir maaşla daha iyi olacak.

Birinin eli beni gömleğimden İnsan Hakları Bakanlığı için çadırın hazırlanmasına katılmak için sürükledi, onu inşa edecek işçilerden ve bu müstesna olağanüstü vesileyle ne teklif edeceklerini kimsenin bilmediği çalışanlardan önce meydana ulaştım. Ancak el beni İnsan Hakları Bakanlığının çadırına doğru sürüklediğinde, meydandaki herkesin eli, Cumhurbaşkanı Ekselansının son dinlenme yerine doğru cenazesine katılmak için köşedeki caddeye doğru sürükleniyordu.

Birisi protesto ederek insan selinden çıkmaya çalıştı:

- Hayatım boyunca yıllarca dua ettiğim ölü bir adamın cenaze namazına neden katılacağım?

Toplu cevap şu idi:

Ölülerinizi hayırla anın!

Bir insan selinin ortasında üniformalı tek bir sesin cevabı şuydu:

Ölülerinizi hayırla, hayatta olanlarınızı sessizlik ve bilgelikle anın!

4.5. Ölüm Döşeğinde

Yatağının etrafında bir sessizlik ve aldatma çemberi içinde dönen bedenlerin yoğunluğuna rağmen, şimdi sadece hayatında bildiğin mutlu anları hatırladığını görmüyor musun? Sadece sürekli kaçan, çoğu zaman unutulan o mutlu ışıltıları hatırlayabilirsin. Ama ondan tekrar güç almak, tekrar yükselmek, aldatma, başarısızlık ve zorluklarla yüzleşmek için her zaman karanlık zamanlarda ona geri dönüyorsun, bugün durum farklı.

Bugün ne başarısızlık ne aldatma (zarar), ne de herhangi bir meydan okuma ile karşı karşıyasın.

Bugün, bireysel yolculuğunda varış çizgisine ulaştın. Ve yolculuğunu her zaman normal gördüğün için, şimdi ona anlam, değer ve hususiyet (mahremiyet) vermeye çalışıyorsun.

Hayatının çoğunu peşinden koşarak geçirdiğin şeyleri artık hatırlamadığını fark etmedin mi?

Sana bazılarını hatırlatacağım.

Para mı?

Parayı, kârları ve projeleri kutlarken gözünün önünde parlayan hatıralardan hiçbirini fark etmedim mi?

Makamlar mı?

Makamlarda artık hatırladığın mutlu anlardan hiçbir iz yok. Kesinlikle hiçbir iz yok.

Çocuklar mı?

İşte onlar, sesin kısıldıkça, görüntün soluklaştıkça ve dokunuşun soğudukça daralan bir daire içinde etrafında dönüyorlar. Ama onların hiçbiri, çoğul olarak, şimdi hatırladığın şeyde bulunmadığını bilmiyor.

Şimdi ne hakkında düşünüyorsun ve ölümün acısını hafifletmek için ne hayal ediyorsun?

Tabii ki benden bir şey gizlenmez sorulan soru bizim ciğerparelerimiz geçmişte hayatını alevlendiren, sana güç üfleyen, diğer rakiplerin bilmediği mal ve çocuklar gücü ilham eden ve çevrendeki her şeyde güzelliği görmene, etrafını saran her şeyde şiir duymana ve elinin ulaştığı her şeyde yumuşaklık hissetmeni sağlayan birbiri ardına gelen kadın yüzlerini görmüyorlar.

Şimdi size tanıklık eden yaşayan çocuklarınızın aklına onların güvenlikleri ve refahları için yaptığın zorlu yolculuk, gösterdiğin sıkı çalışma ve muazzam fedakârlıklardan hiçbiri gelmiyor ve seninle konuşmaya çalışırken bilmiyorlar çünkü onlar

ışıltılı anılarınız ile mutluluğunuzu bozuyorlar. Ama sorularıma cevap vermeye çalışırken sesinin giderek azaldığını, nefesinin soğuduğunu, organlarınızın soğuduğunu ve onu kontrol etme yeteneğinizin yavaş yavaş düştüğünü fark etmiş olabilirsiniz.

Sesin aniden kayboldu ve tüm odaklanmanı ele geçiren bu kadının ağzına sarkıttığı suyla ıslatılmış yün parçasını emmek dışında dilin artık en ufak bir hareketi bile yapamadı. Artık ondan başka hiçbir şey görmüyorsun ve onun dışında evrenle ilgilenmiyorsun.

Koyu siyah, gözünüzün önündeki evreni içerir, önünüzdeki kadının etrafında karanlık bir halka içinde ilerleyip etrafına bir ışık halesi çizerken, iki beyaz kanadı güvenli bir şekilde çırpınırken, elleri parlayan bir ışık halkasının içinde ona eşlik etmek için size doğru uzanır.

Kadim zamanlardan beri bilmediğiniz mutluluk telaşını tüm ruhlarınızda dolaşırken hissediyorsunuz, etrafınızda dönen bedenler bir anda yüzünüzü süpüren sarı dalgayı fark edip konuyu görmek için size daha çok sürünüyorlar ama sen, müminin huzuruyla, ne kadar yaklaşmaya çalışsalar da ışık ölçüleriyle onlardan uzaklaştığını hissediyorsun.

Etrafında halkalanan bedenler, aniden yüzünü kaplayan sarı dalgaya dikkat ederken şimdi, sen tüm uzuvlarında uzun yıllardır bilmediğin bir mutluluk akışı hissediyorsun. Çünkü onu görmek için sana doğru çok doğru yürüdüler. Ancak inancın güvencesiyle, ne kadar yaklaşmaya çalışsalar da ışık ölçüleriyle kendilerinden uzaklaştığını hissediyorsun.

Ve önünüzdeki kadının çevresinde sürünen son karanlıkla düşünmeye zaman olmadığı için, onun ışıltılı ellerinin çağrısına cevap ver ve onunla birlikte ruhunla nurlu yollardan nimetlere ve cennetlere git. Ve bedenini onu yıkayacak, kefenleyecek ve defnedecek çevrendeki bu bağlı bedenler için burada bırakın.

4.6. En Kötü Esirin En Kötü Sonu

- Peki esir. Savaş bitti, bunu biliyorsun. Ve savaşı kaybettiniz ve bunu teyit etmem için bana güveniyorsun. Ve esirin hakları ve bunun için ödeyecekleri...

Askeri subay, esirin yüzünde solgunluk, sandalyede cüssesini ifade eden ve tüm uzuvlarında titreyen ifadelerinin sonuçlarını fark etti, bu nedenle sandalyesinden kalktı ve esirin etrafındaki sorgu odasında geniş çemberler, sonra daha az geniş, sonra da esirin gerginlik hissini ikiye katlayan daha dar çember halinde ona sormak için gezinmeye devam etti:

- Çünkü sizler bir devlet ordusu olarak bizlere çok değerli ve kıymetli şeylerinizi emanet ettiğiniz. Biz sizi devletsiz bireyler yaptıktan sonra, sahip olduklarınızın en kıymetlisini ve en sevdiklerinizi, ruhlarınıza ve kalplerinize en değerli ve en sevilen şeyleri muzaffer ordumuza feda etmenizi isteyeceğiz...

Asker, sadece bir insan figürü olarak görünene kadar cüce olan esirin önünde durdu ve sonra ona sordu:

- Yenilmez orduya hürmet ve saygıyla sunacağınız fedakârlık nedir?

Esir tereddüt etti, başını eğdi. Ancak asker başını copuyla tekrar yukarı

kaldırdı:

- Fedakârlıklar, ey esir, ancak sahip olduğun en değerli şey, arzuladığın en değerli şey ve kalbindeki en sevgili şey olabilir.

Sonra esirin yüzüne yaklaşarak:

Hayatındaki en değerli şey nedir?

Esir sonunda konuştu:

- Vatanım.

- Vatanını aldık.

Sana hayatında hâlâ aşılmaz bir kale olan değerli şeyi soruyorum.

Karım

Tamam. Onu buraya çağıran bir telgraf yaz.

Ama karımın burada ne işi var?

- Soruşturma bunu gerektiriyor mu?

Sonra askeri subay açık pencereye çekildi ve esirin kendiliğinden yazmasına izin verdi.

Kapıyı çalmak subaydan bir yanıt gerektirir:

-Gir

Bir asker içeri girdi ve otomatik bir selam verdi:

- Başkan, esirin karısı.

Onu hemen içeri al, asker!

Hayatının baharında bir kadın odaya itildi, iç çamaşırları ve terlikleri çıkarıldı ve dağınık saçları yüzüne yayıldı.

Asker esire sorarken kadını işaret etti:

- Bir süre önce telgraf çektiğin karın mı bu?

Esir, olumlu bir ifadeyle başını salladı.

Sahip olduğun en değerli şey o mu?

Esir, kırılmış bir şekilde onaylayarak başını salladı.

Asker diğer askere doğru dönerek şöyle dedi:

- Bu mahkûmun cömertliği sana bu kadını veriyor. O senindir ve insan ruhunun istediği gibi hareket etmekte özgürsünüz. Al ve git!

Esir çığlık atarak itiraz etmeye çalıştı ancak asker, askeri olmayan sesiyle ona güvence verdi:

- Kadınların hayattaki en değerli şey olduğuna inanıyor musun?

Sonra bir köpek balığı gibi esirin sandalyesinin etrafında düzenli adımlarla dönmeye başladı, metal topuk her titrek vicdanında çınlıyordu:

Kadın çocuklara üstün gelir mi ey esir?

Esir feryat ile ağlıyordu ve askerin aralarında cevap veremedi.

- Fikrini değiştirmene yardım edeceğim. Çocuklar babalarının ömürlerinde hayatın süsleri, çocuklar babalarının kendilerinden ayrılmasından sonraki bir uzantısıdır.

Sonra kapıya doğru dönerek:

- Asker, çocukları içeri alın!

Kapı açıldı ve üç çocuk çığlık atarak odaya girdi:

- Baba! Baba! Baba?

Esir ayağa kalkıp çocuklarına sarılmaya çalıştı ama asker ona engel oldu:

- Gördün mü esir? Karın geldiğinde bunların hiçbirini yapmadın, o sevgilim demedi, sen de ona sevgilim demedin. Şimdi hangisinin daha değerli olduğunu gördün mü?

Sonra ekledi:

- Ey esir, Antik Yunanlıların çocuklarını doğumlarından hemen sonra üç gün boyunca yüksek dağlara koyduğunu ve zayıf çocukların öldüğünü ve ebeveynlerine üç gün sonra sadece güçlü olanların geri döndüğünü biliyorsun?

Asker kapıdaki askere döndü:

Asker, çocukları üç gün boyunca kartalların yuvalarının hemen altındaki güneş dağlarının zirvelerine çıplak götür ve dördüncü günde canlı kurtulanları kutlarız.

Onları al ve git!

Esir, itiraz etmeye ve çocuklarına tutunmaya çalıştı, ancak asker onsuz kapıyı kapatmıştı, onu gömleğinin yakasından yakaladı ve daha fazla ağlayan ve daha fazla gözyaşı döken esirin etrafında dönmeye başlamak için onu tekrar sandalyeye geri getirdi.

Asker aniden esirin arkasında durdu ve kulağına fısıldadı:

- Bu saate kadar muzaffer orduya askerin ve kartalların civcivlerinin faydalanması dışında hiçbir fedakârlık yapılmadın.

Tekrar ayağa kalktı ve şöyle diyerek dönmeye başladı:

Sahip olduğun değerli eşyalara bakışını genişlet, hayal gücüne yelken aç ve muzaffer orduya neleri sunulabileceğini göreceksin!

Esir itiraz etmek için nefesini tuttu:

– Vatanı, eşi ve çocukları kaybettikten sonra hiçbir şeyim kalmadı.

Asker ona açık bir sevgiyle karşı çıktı:

Hayır, esir! Hâlâ evrendeki en değerli şeye sahipsin. Hâlâ hakikate ulaşmanın yolu olan bakışa ve zevklerin, hatıraların ve becerilerin deposu olan kalbe sahipsin. Ve hâlâ tüm evrenin gücü olan beyne sahipsin ...

Esir başını kaldırdı ve şöyle dedi:

Başkan! Senden bir ricam var ve bunu bir teklif olarak kabul edebilirsin.

Asker cevap verdi:

- Peki bu istek nedir, esir?

- Kafama bir kurşun sıkarak beni özgür bırakman.

Sonra kesin olarak:

- Öldür beni, lütfen!

Asker esirin sandalyesinin karşısındaki sandalyesine dönerek ona şöyle

- Tüm bu aşağılanmadan önce bu isteği yapmış olsaydın, şerefli biri olurdun ve şehit olarak ölürdün. Şimdi isteğin kafana ateşle ölmeyi hak ediyorsun, ama sen, esir, bir köpek gibi öleceksin. Köpekler gibi bir toplu mezara atılarak gömülecek, kimse seni hatırlamayacak. Çünkü neslini öldürdün ve hikâyen bitti.

4.7. Hayat Ölülerin İstediği Gibi

Durum sana hastalıklı gelebilir, ama inan bana, benim dileğim şu: Onunla birlikte gelen şerefi ve onuru kazanmak için ölüm şerefi ile nimetlenmek.

Dünyanın her yerinden sevdiklerimin yatağımın etrafında toplanması ve sevgili gözlerinde yüz ifadelerimin son bir bakışını kazanma umutlarını ve dilimdeki son kelimeleri duymanın zevkini okumak. Özür diliyorlar ve affı işitmekte ısrar ediyorlar.

Kimsenin cömertliğimden görünen ve görünmeyen organlarıma dokunmasından çekinmeden yıkanma şerefine sahip olduğumu.

En güzel renklere bürünmüş bir tabutta taşınmak ve en güzel caddelerde omuzlarda dolaşmak, tüm yoldan geçenlerin, kafeler ve lokantalara gelen insanların saygı ve hürmetle benim için durması, ruhumu takdir ederek, tüm kayıt makineleri, radyolar ve megafonların kapatılması ve tabutumun geçişine kadar tüm ulaşım araçlarının durması. Kimse ölümden başka bir konu düşünmez".

Ne kadar harika!

Bir kimsenin vefatından sonra, güzel sözlerle, mutlu hatıralarla, cesur tavırlarla ve asil amellerle anmak için düşmanlarının ve dostlarının toplanması.

Ne kadar harika!

Bir kişinin ölümünden sonra dedikodudan ve ifşadan, mahrem hayatının en özelinde kusur ve zayıflık arayışından kurtulması.

Ne kadar harika!

Sadece yokluk duygusu, ölümün büyüklüğünden olan coşkumu bozar: O haberi alır iken bir kişi için tüm bu saygı ve hürmetin meydana gelmesi.

Yokluğumda umutlarımın gerçekleşmesinin ne anlamı var?

Ayrılmamın ardından beni onurlandırmanın ne anlamı var?

Ölüm bir dilekse hayatın ne anlamı var?

Bir kişinin en büyük arzusu ölümse, arzu ve umutların değeri nedir?

Baştan beri gülümsemenizin beni takip ettiğini ve sözlerimdeki kusurları yakalamaya çalıştığını hissettim.

Ama sorun muhtemelen sözümden başka bir yerde olabilir.

Belki de sorun (kusur) ayaklarımızın altındaydı.

Belki de sorun (kusur) göğüslerimizde idi.

Belki de sorun (kusur) gözlerimizde idi.

Belki de sorun (kusur) kafataslarımızdaydı...

Ama sessiz gülüşün dileğimi biraz değiştirmeme neden oldu.

Nazik gülümsemen bana tam ve eksiksiz dilekler istememi sağladı.

Nazik gülüşün, bana hayattan ödün vermeden onurlu olmayı dilememi sağladı.

Dostça gülümsemen bana hayatın insan için olduğunu ve ölümün bedenler için olduğunu öğretti.

Sessiz gülüşün bana bir ders verdi. Bugünden itibaren ölülerin razı olmadığı bir hayatı kabul etmeyeceğim.

4.8. İmparatorların Tarzında Ölüm

Düşünmek onu yormuştu, sandalyesine oturmuş, başını avuçlarına dayamış, dirsekleri birbirinden ayrılıp çenesi tahtanın sertliğine çarpıncaya kadar masanın üzerine yığılmış eşyalarıyla hapsolmuştu. Gözlerinin önünde, kararlılığı ve uygulamanın başlamasını bekleyen kurtuluş araçlarını bulur.

Böyle bir şırınga en sevdiği yıldızlar Jimmy Hendricks ve Jim Morrison'dan Kurt Cobain'e kadar hayattan kurtarır. Böylesine kalın bir iple Hannibal hayatına son vermiş ve böyle bir maddenin tek bir dozuyla Sokrates son kaderiyle karşılaşmış ve bu fazla miktardaki uyuşturucu Dalida'nın varlığından kurtulduğunu temsil ediyor… Ve bu tür birçok şarapla William Shakespeare öldü…

Ancak masadaki tüm bu aletler arasında tabanca en etkili olanı olmaya devam ediyor - bir yandan sonuç garantili ve hızlı - ve diğer yandan, mermi atışı, operasyonun meydana geldiğini komşulara bildirmek için önemli bir faktör. Böylece, dairesine girerler ve cesedinin yakınındaki kâğıda yazılan intihar nedenlerini okuyarak kefen ve cenazenin sorumluluğunu üstlenirler.

Tabancayı kaptı ve sesiyle kendisini alıştırmak için işaret parmağıyla birkaç kez tetiği test etti, sonra başlığını şakağına koydu ve beynini, tek bir kurşunla Ernest Hemingway'in yaptığı gibi kafatasının diğer tarafından patlayan tek bir atışla gözünde canlandırdı. Görünüşü onu korkuttu. Hiçbir şeyden haberi olmayan bir çocuğun ayağıyla ezilen bir kutu haline geldi.

Seçenekten uzaklaştı, silahın başlığını kalbinin yan tarafına indirdi ve tetiğin tıklamasıyla patladığını ve Van Gogh'un başına geldiği gibi dairenin zemininde bir kan çeşmesine neden olduğunu hayal etti. Bu sahne onun içinde kaynamaya neden oldu: Kalbi bir balon gibi patladı ve su havuzunun dışına pervasızca düşen bir balık gibi kesilmiş iki atardamar boşlukta atmaya devam etti.

İkinci kez tabancanın namlu ağzını tekrar kaldırdı ve ağzına soktu, ancak hızlı bir şekilde çıkardı çünkü bu intihar yöntemi kendisine normal bir hayat yaşayan bir adam statüsüne uygun değildi. Ama ağızda bir kurşunla tek başına intihar normal bir adama yakışmaz mı?

İntihar, giyinme, yemek yeme, gülme, konuşma, yürüme, dans etme şekli, eşlik ettiği arkadaşların kalitesi ve gittiği barınaklar gibi, yaşayan bir kişiliğin tezahüründen başka bir şey değildir...

Yazmak için yaşayıp hayatını bir bedel olarak ödeyen ve arkadaşlık yaptığı insanları yazmak için seven, düşmanlık ettiği kişilere de yazıya düşman oldukları için düşmanlık edenin farklı bir şekilde ölmesi uygun değildir.

Yazı ile birlikte yahut onunla ölmek en uygundur. LSD uyuşturucu lordlarının, uyuşturucunun tedavülünü engelleyen hapishane kanununa hile yapan hikâyesini biliyor. Bu yüzden onlar, LSD mürekkebi ile İncil'i yazan ve hapishane gardiyanlarının huzurunda onlara veren bir akrabalarından yardım istediler. İmparatorların hücrelerindeki İncil'in okunmak değil, çiğnenmek olduğunu anlayana kadar konuya aldırış etmediler.!

Şu fikri beğendi: "Yazmak için yaşayan, onun için ölmeli." Ve imparatorların tarzı gibi, Sokrates zehrini kaleminin kılıfına döktü ve masasına bol miktarda kâğıt koydu ve yeni mürekkebiyle yayımlanmış eserlerini bitirirse bile yeniden yazmaya başladı, onları imparatorlar tarzında okudu ve onlarla imparatorlar tarzında kendinden geçti, kağıt üzerinde yaşadığı gibi bir imparator olarak öleceğini düşündü.

4.9. Beni Öldüren, Ben Hâlâ Hayattayım

Sola veya sağa dönme, çünkü ben senin dışında değilim!

Korkma, intikam için burada değilim!

Pencereleri ve kapıları kapatma, çünkü sesim senden başka kimseye ulaşmıyor. Çünkü senin içindeyim!

Kaçma, kendinden kaçamazsın!

Hedef adaletsizlik, ihanet ve saldırganlık ile ilişkilendirildiğinde cinayet araçlarının sonuçsuz kaldığını hatırlatmak için buradayım sadece.

Yusupov! Yusupov!

Prens, yolculuğun güzel olduğu konusunda bana katılmıyor musunuz?

Sanırım başka hiçbir şey hatırlamıyorsun, beni zehirlemek amacı ile St. Petersburg sarayına götürmek için kandırdığını düşündüğün üstü açık arabandaki bu gece yolculuğunu kastediyorum.

Hiçbir gün o gece arabanın arkasındaki arka koltukta yaptığım gibi doğrudan gece yıldızlarının tadını hiç çıkarmadım.

Sadece aceleci nefesinle bulanıklaşan, iğrenç davranışlarından korkan bir zevk. Tek başına nefesin gecemin berraklığını bulanıklaştırıyordu!

Defalarca sarayına girdim, ama hiçbir zaman son seferki kadar kederli ve haksız değildi. Üst kattaki "komplocular odası"ndaki gürültü etrafındaki haksızlık atmosferini içindeki kötülük atmosferiyle dengelemek için gülümsemeye çalışırken kafanı karıştırıyordu.

Yüzündeki ölümüme sevinmenin imkânsız olacağı korkusuna bakarken beni kabul odasında kutlaman için bana teklif ettiğin zehirli şarabı içmeyi kabul ettim. Ve aklıma tuhaf bir soru geldi ve vaktinde sana ulaşmak istedim.

“Aramızda kim diğerini zehirler?”

Masada bir parça lezzetli kek yemeden önce sana sordum:

“Masadaki bu pasta da zehirli mi?”

Durumunun açığa çıkma korkusuyla neredeyse yere yığıldın. Bu yüzden bağırsaklarımdaki zehir seviyesini ikiye katlamak için altın bir fırsat buldun, bu yüzden isteğimdeki tüm geri dönüş olasılıklarını ortadan kaldırmak için önüme bir

tabak kurabiye koydun ve ama sonuçta zehirlenmedim. Ama kekleri lezzetli ve taze bulduğuma inanmadın ve ben de diğerini küçümsedim. Öyle ki bir şişe şarabı içip ve bir tabak kurabiyemi yediğimde ve daha fazlasını istediğimde, üst katta "utanç odası"nda saklanan korkak çetenize zehrin benim için işe yaramadığını haber vermek için merdivenlerden yukarı doğru koştun….

Yusupov! Yusupov!

Alçak Prens, etiyle ve kanıyla benim "Rasputin" olduğumu bilmiyor muydun?!

Alçak, alkol, her türlü uyuşturucu ve kadınlarla birlikte olmaya izin verilen tek Rahib ben, Rasputin olduğumu bilmiyor musun?

Tüm hastaları tüm hastalıklardan kendi elleriyle iyileştiren "Rasputin" olduğumu bilmiyor muydun seni alçak?

Rasputin'in tüm toksinlere karşı tescilli bir panzehir olduğunu bilmiyor muydun, aşağılık?

Üst katta, çok geç kaldın. Belki de ölümün kendisinden korktuğu bir adamla karşılaşmak için tekrar aşağı inmekten korktun. Son kalanın da kadar şarap aldığım ve doluncaya kadar kek yediğim için çok az uyumak istedim. Bu nedenle merdivenlerden tekrar inip silahı arkamdan doğrultmana çok sevindim. Çünkü kurşun dinlendirir ve uykuyu daha dengeli hale getirir. Bu yüzden sırtıma bir atış yaptıktan sonra yere yattım...

Ve o aşağılık Saul Kievich, arkadaşın. Dersini almadı mı?

Bir kurşunun ölümcül olduğuna inanıyor muydu?

Rasputin'i mermilerle yendiğini mi düşünüyor muydu?

Kilomun, değerimin ve saklayamayacağınız suçun ağırlığından titreyen omuzlarınıza bindiğim yol boyunca kan akıyor mu idi benden?

Hâlâ hayatta olduğumu sadece yabancı istihbarat ajanı biliyordu.

Sadece yabancı Oswald Rayner gömlek paketinde sıcak nefesimi hissedebilirdi.

Sadece yabancı suçlu bunu fark etti, bu yüzden ikinize de Nevidka Nehri'nin buzlu sularına atılmamdan önce son mermisini gözlerim arasına atmanız için beni yere bırakmanızı emretti.

Nehrin hayat veren soğuk sularında, canlı cephanenizden arta kalanları bedenime boşaltabilmeniz için size geri dönme fikri aklıma geldi. Üçüncü, dördüncü ve beşinci bir dirilme imkânım var ve beni tekrar öldürmeniz için size geri dönebilirdim. Ama hayata geri dönebileceğim başka bir yol düşündüm: içinizde diriliş, içinizden hayata dönüş, içinizde sizinle oturmak ve içinizden sizi azarlamak!

Böylelikle zehirlenme, oyun, kovalamaca, ateş etme olmayacak...

Böylelikle açığa vurmaktan, dürüst olmaktan ve kişinin ondan kaçıp saklanamayacağı hakikatten başka seçenek kalmayacak...

Beni öldüren, hâlâ hayattayım

Beni öldüren, henüz ölmedim.

Beni öldüren, senin içindeyim, intihar etme!

4.10. Yazarın Ölümü

Basın bülteni:

Dün gece geç saatlerde büyük sanatçı Ma'rûf ed-Dâyi, kendisini eve mecbur kılan ve onu yazmaktan mahrum bırakan, sol yarısının yedi yıl süren fiziksel egzersiz altında harekete ve hayata dönmesi için tüm umudunu hapseden beyin felcine uzun bir süredir muzdarip olduktan sonra devamlı tıbbi masrafların ödenmesi karşılığında bankaya ipotek verdiği evinde öldü.

Büyük sanatçı Ma'rûf ed-Dâyi, hassas meselelerle uğraşma konusundaki cüretkarlığıyla biliniyordu ve bu nedenle defalarca hayatı sona erdirilmekle tehdit edildi. Yedi kez suikasta uğradı, kitapları da birçok kez yakıldı, karısına üç kez tecavüz edildi ve oğlu kaçırıldı ve sadece fidye için serbest bırakıldı ...

Akrabalardan akrabalara başsağlığı telgrafı:

Sevgili Ailemiz Merhum Amcamız Ma'rûf ed-Dâyi'nin Ailesi,

"Müminlerden, öyle adamlar vardır ki Allah'a verdikleri söze sâdık kaldılar". Ve biz merhumun Allah'a verdiği söze sâdık kaldığına şahitlik ederiz.

Kalp üzgün, gözler ağlıyor ve biz sadece Allah'ı memnun eden şeyi söylüyoruz: Biz Allah'a aitiz ve ona döneceğiz.

Bu büyük bir musibet, büyük bir kayıp ve yürekleri sarsan büyük bir imtihandır. Allah ona merhamet etsin, O kendini yok sayan, her zaman ve her yerde insanı seven, mücadeleci bir zâhid idi. Yoksulluktan korkmadan verir gelecek nesiller için (tohum) ekerdi. Allah'tan Adin cennetlerinde meyvelerini toplamasını isteriz.

Onun kaybında sınanıyoruz ve kaderimizle yüzleşmek ve ona karşı sabırlı olmaktan başka seçeneğimiz yok. Allah ona merhamet etsin ve geniş bahçelerine (cennetlerine) yerleştirsin. Hepimizi Salihler, Peygamberler, Sıddîkler ve Şehidlerle bir araya getirsin. Allah'ım, musibetimizi ödüllendir ve bize bundan daha iyisini ver.

Yeni kurulan "Ma'rûf ed-Dâyi Dostları Derneği"nden bir duyuru:

Ma'rûf ed-Dâyi Dostları Derneği, tüm vatandaşlara ulusal ofisinin kurulduğunu duyurur ve aşağıdakiler de dâhil olmak üzere temellerinin kurulduğu ilkeleri uygulamaya başlar:

- Tüm özgür yaratıcı insanları ve bağımsız fikir sahiplerini desteklemek ve savunmak.

- Yasaklı, yakılmış veya el konulan kitapları yeniden meydana çıkarmak ve bunları yeniden basmak, yayımlamak ve dağıtmak için kampanyalar başlatmak

- Kültürel casusluğu gözden düşürmek, sorgulamak, kalıcı olarak çözmek ve mağdurlarına tazminat ödemek için esas olarak kültür casusluğuna dayanan kültürel derneklerin isimlerini toplamak.

- Kültür karşıtı diğer taraflarca kültüre atfedilen yarı aktörlerin ve çalışanların adlarının toplanarak kamuya açık bir davada yargılanmalarını talep etmek.

- Halkın genelinin haklarını eksiksiz bir şekilde elde edebilmesi için tüm vatandaşlara açıklık…

Ve sen, erkek kadın yurttaş kardeşim, yeni kültürel çerçevemize katılımınız ve ortaya çıkan bu çalışmaya bizimle iştirak etmeniz ile "kitapsız bir devlet"

deneyimini tekrarlamayacak ve "okumayan toplum" çağını sona erdireceksiniz.

Ulusal Dernek ofisinden

Kültür Bakanlığından bir duyuru:

"Ey huzur içinde olan nefis! Sen O'ndan razı, O da senden razı olarak Rabbine dön! (İyi) kullarımın arasına gir".

Kültür Bakanlığı, büyük yaratıcı (yazar) Ma'rûf ed-Dâyi'nin Rabbine kavuşmasını üzüntü ve acı ile karşıladı. Bu münasebetle Kültür Bakanlığı, merhumun ailesine başsağlığı dileyerek, Yüce Allah'tan onu geniş cennetlerine yerleştirmesini ve ailesine sabır ve teselli vermesini diler. Bakanlık ayrıca, banka nezdinde ipotek konusu olan vefat eden ailesinin evden çıkarılmasına ilişkin, Bakanlığın aileye ölen kişinin vatan sembollerinden bir sembol olarak eşsiz duruşuna layık lüks bir villa sunduğuna dair ulusal kamuoyuna güvence vermek istiyor. Ayrıca, alacaklı bankaya merhumun tüm borçlarını da ödedi ve evi, merhumun okuyucuları, dünyanın dört bir yanından sanat âşıkları ve kültür turistlerinin ziyaret ettiği "Ma'rûf ed-Dâyi Müzesi" adını taşıyan bir müze olarak tahsis etti.

Biz Allah'a aitiz ve ona döneceğiz

Yüksek Öğretim Bakanlığından bir duyuru:

Ma'rûf ed-Dâyi Üniversitesi Edebiyat ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Ramazan'ın 25, 26 ve 27. günlerinde saat 21.00'den itibaren Ma'rûf ed-Dâyi Festivali'ni düzenliyor.

Bu festivalin oturumu için "Üç hâ: Hayal, Özgürlük, Aşk" sloganı seçildi. Bu oturumda şiir, öykü, roman ve tiyatro yarışmasının ilk kazananları açıklanacak.

Festival günlerinde, kısa sinema filmleri, müzik, resim ve tiyatro gösterilerinin yanı sıra yaratıcı eserler için erkek ve kadın yazarlarının katılacağı imza törenleri düzenlenecek.

Kardeş ve dost ülkelerin saygın başkanlarından kederli ülkenin başı Sayın Devlet Başkanı Ekselanslarına bir taziye telgrafı:

Ekselansları Sayın Başkan Hâlid es-Sermedî, Allah onun ömrünü uzatsın,

Son zamanların büyük yaratıcı (yazarı) Ma'rûf ed-Dâyi'nin ölüm ilanını büyük bir üzüntü ile öğrendik. Çabalarıyla dünyadaki yaratıcılığa katkıda bulunan yaratıcı adamın Allah toprağını bol etsin. Gerçekten bilginin ve insani yaratıcılığın önderlerinden biri oldu. Hayatında layık olduğu şeref ve onurunu kazanmış ve yaşarken geniş kapısından tarihe girmiştir.

Şahsım ve halkımız adına Ekselanslarınıza ve kardeş halkınıza en derin başsağlığı ve taziyelerimizi sunar, geniş rahmetiyle merhumu himaye etmesi, sizi koruması, gözetmesi, hatalarınızı örtmesi, size ve tüm yönetici aileye sabır ve teselli vermesi ve ülkeniz dünya çapında bir yaratıcılık, bağış ve kardeşlikle kendisine yaraşan statüye gelene kadar onurunuzu her türlü zarardan koruması için Yüce Allah'a dua ederiz.

Allah, sâlih kullarını imtihan eder ve bu yüzden sizleri de imtihan etti. Bu nedenle Allah'ın yargısına ve kaderine sabırlı olun.

Allah'tan mekanını Cennet yapmasını ve ailesine sabır ve vermesini

istiyorum. Allah'ın selam ve rahmet üzerine olsun.

Sayın Devlet Başkanı Ekselanslarından yaslı aileye taziye mesajı:

Değerli Eşiklerimizin Hizmetkârları, Büyük Yaratıcı Ma’rûf ed-Dâyi'nin Ailesi,

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Derin bir acı ve büyük bir üzüntü ile kaçınılmaz sonu (ölümünü) öğrendik ki, Yüce Allah merhum - Allah onu geniş merhameti ve rızası ile korusun- Ma'ruf al-Daya'ya affını yerine getirdi. Allah’ın reddedilemeyen hükmü bu büyük kayıpta merhumeyi cennette kendilerine nimet verilmiş salih kullarıyla birlikte kabul etmesini umarak bu acı vesileyle, size ve sizin aracılığınızla tüm arkadaşlarına, ailesine ve tanıdıklarına, en içten taziyelerimizi sunuyoruz.

Ayrılışı sadece aileniz için değil, ülke için ve tüm insanlık için büyük bir kayıptır.

Ve bu büyük felaketteki kederinizi sizinle paylaşırken, hayatında ona her zaman sahip olduğumuz özel ilginin, onun ölümünden sonra cömert ailesine aynı bakımı sürdürme irademizle eşdeğer olduğunu size temin ederiz. Vatana rakipsiz bir yaratıcılık kazandıran bu aile; sadık, dürüst, kararlı ve sorumlu.

Allah’tan, onu geniş bahçelerine yerleştirmesini ve onun (ölümünden) dolayı için size iyi bir teselli vermesini istiyoruz ve biz Allah’a aitiz ve ona döneceğiz.

Sonuç

Yazar bu öyküsünü oluştururken tek tek metinler olarak değil, bir hikâye grubu olarak kaleme almıştır. *Yazarın Ölümü* adlı bu çalışmada konular farklı açılardan “ölüm” etrafında dönmektedir. Koleksiyon şeklinde on öyküden oluşan bu eserinde yazar her bir öyküsünde okuyucuya ölüm üzerinden farklı mesajlar vermiştir. Yazar öykülerinde geniş ve etkili betimlere yer vermiş, iç ve dış diyaloglarla ölüm ve hayat kavramlarını yeniden tanımlamıştır.

Reyhânî, öyküler ile okuyucu baş başa bırakmak için aradan çekilir ve öyküde her bir okuyucunun öyküden farklı bir şeyler anlamasını ister. Öykü kitabına da ad verdiği son öyküsü *Yazarın Ölümü*’nde yazarı gerçekten öldürerek vermek istediği mesajı son kez yineler.

Bir Umursamazlık Hali öyküsünde güvenliğin ve dayanışmanın olmadığı toplumlarda ölümün her an beklenmedik bir şekilde gerçekleşeceği üzerinde duran yazar yapmış olduğu geniş betimlemelerle toplum için güvenliğin ve dayanışmanın önemini ölüm üzerinden vurgular. Ayrıca

Bu şekilde bir ölümün sadece kendisini bulmayacağını, bunun bir gün kendilerinin de başına geleceği gerçeğini tekrarlayarak bunun er geç bütün toplumu etkileyeceği üzerinde durur.

Bir Zehirlenme Durumu öyküsünde ölümün bir çeşidi olan zehirlenme durumundan hareketle mesajlarını okuyucuya verir. Öyküsünde zehirlenmesinin nedeni olarak öne sürdüğü fastfood ile okuyucunun dikkatini çekerken bir taraftan da insanlığın ilk atası Hz. Adem ve Hz. Havva üzerinden “ihanet” kavramı üzerinde durur. Öyküde verilen mesaj açıktır. “Tarihin büyükleri hakikate ulaştılar ve zehirlenerek cezalandırıldılar, tarihin diğer tarafında zehirlendikten sonra hakikate

ulaşıyorum"… Zehre karşı aldığı panzehirin şifa vermesi bir tarafa ağrısını arttırdığını belirtmekle birlikte yine okuyucuyu düşünmeye sevk eden etkili bir cümle ile son bulur öykü "Katilim, beden parçalandıktan ve ruhun kaçışından sonra bu metni okuduğunda beni affet!"

Ölülerinizi Hayırla Anın öyküsünde zalim rejimlerdeki hükümdarın cenaze merasimini anlatarak okuyucuya yine ölüm üzerinden dikta rejim ve diktatörlerin halkına yaptığı zulümlerin halkın dilinden yansımalarını ifade etmiştir. Hayatta iken itaat etmek zorunda kaldıkları diktatöre öldükten sonra da itaat etmek zorunda oldukları gerçeği cenaze merasimindeki ritüellere uymaları ve bu ritüel sırasında bile ondan yardım dilemeleri etkileyici bir şeklide resmedilmiştir.

Ölüm Döşeğinde öyküsünde yazar ölümün son anlarını betimlemiştir. Bu son anı yolculuğun varış çizgisi olarak gören yazar bu anda artık geriye dönüşün olmadığını ifade eder. Hayatta iken sıkıntılı durumlarda güç almak için mutlu günleri hatırlamanın artık bugün bir faydasının olmadığını belirterek okuyucuya ölümün son anlarını yaşatarak ona ölüm ve hayat kavramlarını tekrar düşünmesi gerektiği mesajını verir.

En Kötü Esirin En Kötü Sonu adlı öyküsünde yazar şerefli bir ölüm dersine ihtiyacı olan bir esirin, bütün onurunu kaybetmiş halde ölümü isteyecek kadar ölümün kendisini için yavaş olduğu durumu ele almıştır. Buradan hareketle mukaddes değerler uğruna canı verip şehit olmadan korkak bir şekilde davranıldığında bu değerlerin kaybedilmesine ek olarak ölümün de onursuz bir şekilde olacağı gerçeğini ifade eder.

Hayat Ölülerin İstediği Gibi yazar bu öyküsünde insan yaşamında ölümü onurun merkezine koyar. Ölümü bir tada çeviren yazar, ölüm sayesinde sevdikleri tarafından kendisini için aflar istendiğini belirtir. Ayrıca cesedinin yıkanması anında organlarına dokunulmasından çekinmeden yıkanma şerefine sahip olduğunu da ekler. Yazar ölüm sahnesi ve ölümün ardından yapılan cenaze işlemlerinden hissettiklerinden ölümün başlı başına bir nimet olduğunu hissettirircesine ölümün güzel bir şey olduğuna dikkatleri çeker.

İmparatorların Tarzında Ölüm öyküsünde yazar, ölüm aracının intihar edenin kişiliği ile ilişkisinin bulunduğunu kahramanın farklı intihar araçlarını düşünmesi bağlamında ele alır. Öykünün kahramanı zehirle yazılmış yazı ile intihar etme fikri ile kendisini özdeştirmesi ile yazar okuyucuya ölümün kişiliği yansıtan bir durum olduğunu gösterir.

Beni Öldüren, Ben Hâlâ Hayattayım öyküsünde yazar, ölümü siyasi suikast çerçevesinde ve öykü de geçmişte yaşanmış bir olay kurgusundan "Rasputin" tiplemesinden hareketle imkânsız ölümü ele almıştır.

Yazarın Ölümü öyküsünde, metinlerinde yazarı öldürerek metinle okuyucuyu baş başa bırakmak isteyen Reyhâni, bu amaçla da Ma'rûf ed-Dâyi'nin şahsında yazarın gerçekte ölümünü öyküleştirerek bu mesajını okuyucuya vermek istemiştir.

Funding / Finansman: This research received no external funding. / Bu araştırma herhangi bir dış fon almamıştır.

Conflicts of Interest / Çıkar Çatışması: The author declare no conflict of interest. / Yazar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Kaynakça

Aydemir, Rukiye. *Abdulmecîd b. Cellûn'un Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve 'Vâdi'd- Dimâ' Adlı Eserinin Tahlili*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2017.

Aytek, Halil. "Çocuk Edebiyatında Ölüm Teması". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 20 (2008), 89-102.

Bircan, Ufuk. "Roland Barthes ve Göstergebilim". *SBARD Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi* 2/26 (2015), 17-41.

Gökgöz, Turgay. "Modern Fas Romanına Bir Bakış". *Edebali İslamiyat Dergisi* 3/6 (Kasım 2019), 17-29.

Hick, Jhon. "Değişen Ölüm Sosyolojisi". çev. Turan Koç. *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 8/7 (1990), 235-250.

İshakoğlu, Ömer - Aydemir, Rukiye. "Abdulmecîd b. Cellûn'un Hayatı, Eserleri ve Edebi Kişiliği". *SBARD Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi* 1/31 (2018), 177-186.

Oğuz, Orhan. "Muhammed Said er-Reyhâni'nin Küçürek Öykülerinde Hürriyet Kavramı". *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi* 5/12 (2018), 930-943.

Reyhâni, Muhammed Said. *Mevtü'l- Müellif*. Rabad/ Mağrib: Mevkıu Reyhâniyât, 1. Basım, 2010.

Yazıcı, Hüseyin. "Hikâye". *Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 17/493-501. İstanbul: Türkiye Diyânet Vakfı, 1. Basım, 1998.

Yıldız, Ahmet. *Hassân Ahmed Kamhıyye ve Şiirleri*. Konya: Palet Yayınları, 2021.

Yıldız, Ahmet. *Nil Şairi Hafız İbrahim ve Siyasi Şiirleri*. Konya: Palet Yayınları, 2017.

Zafer, Cem. "Ölüm Olgusu ve Ölümün Sosyolojik Etkileri". *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 8/15 (2019), 64-82.

Raïhanyat Mohamed Saïd Raïhani's Website. "Muhammed Said Reyhâni'nin Hayatı ve Üslubu". Erişim 10 Haziran 2022. http://raihanyat.com/englishversion-shortstory-index.htm

Tarihi Olaylar. "Rasputin Süikastı". Erişim 10 Mart 2022. https://www.tarihiolaylar.com/tarihi-olaylar/rasputin-suikasti-147

Türk Dil Kurumu. "sozluk.gov.tr". Erişim 20 Haziran 2022. https://sozluk.gov.tr/?kelime=ölüm